

KYMINLINNA

Hoito-, käyttö- ja kehittämissuunnitelma

Työryhmän muistio

31.5.2016

KYMINLINNA

Hoito-, käyttö- ja kehittämissuunnitelma

Työryhmän muistio

31.5.2016

Etukannen kuvat:

Ilmakuva pohjoissuunnasta otettuna. Ilmakuva pohjoissuunnasta otettuna. Suomen Ilmakuva Oy, 2010, Kotkan kaupunki.

Miehistökasarmi ja upseerirakennus talvella 2015. Kuva Sanna Ihatsu.

Lounaisportti syksyllä 2016, kuva Sanna Ihatsu.

Takakannen kuvat:

Korjatut kasematit, korjattu päämuuri, sortuneet kasematit ja poterni 1. Kuvat talvella 2015, Sanna Ihatsu.

Taitto ja kuvatoimitus:

arkkitehti Sanna Ihatsu, CasaCo Studio Oy

Painopaikka Grano, 2016

Sisällys

Sisällys	5
Johdanto	7
Kyminlinnan historiaa	9
Strateginen sijainti	9
Suvorovin Kyminlinna	10
Uusi Kyminlinna	11
Kyminlinnan varuskunta	12
Kyminlinna Suomen sodan jälkeen	12
Kyminlinna 1900-luvulla	13
Armeijan poistuminen	13
Muinaisjäännös ja sen tutkiminen	13
Kyminlinnan restaurointihistoria	14
Kyminlinnan nykytilanne ja keskeiset arvot	16
Valtion kiinteistöhallinta	16
Kesäteatteri ja Kymen Automobiilikerho ainoat käyttäjät toistaiseksi	16
Rakennuskanta	17
Tiet ja sillat	21
Muurit ja niiden kunto	22
Kunnallistekniikka, sähkö- ja tietoliikenneverkot	24
Räjähteet	24
Luontoarvot	25
Lähialueiden suojelu- ja kulttuuriympäristökohteet	26
Kaavallinen tilanne	26
Liikenne ja saavutettavuus	29
Lähialueet, palvelut ja virkistysalueet	30
Kyminlinna osana Kotkan kansallista kaupunkipuistoa	31
Visio tulevaisuuden Kyminlinnaksi	33
Suljetusta alueesta eläväksi osaksi yhdyskuntaa	33
Ulkoilu ja virkistys	33
Yleisötapahotumat	34
Matkailu	35
Metropolialueen itäinen portti	35
Linnoituksen korjaaminen ja uudisrakentaminen	36
Luontoarvot	37

Työryhmän ehdotukset	38
Työryhmän ehdotukset Kyminlinnan hoidosta, käytöstä ja kehittämisestä	38
Linjausten taloudelliset vaikutukset	40
Liitteet	41

Johdanto

Kyminlinna on suurista linnoituksista ainoa lähes kaikkine etuvarustuksineen säilynyt Kaakkois-Suomen linnoitus. Se oli sotilaskäytössä yli 200 vuotta aina vuoteen 2005 asti. Epäsäännöllisen pentagonin muotoinen tähtimäinen linnoitus rakentuu viidestä bastionista ja niiden välisistä kurttiinimuureista ja kaponieereista. Linnoitus on sisähalkaisijaltaan lähes puolen kilometrin mittainen. Ulkovarustuksia sisältävän linnoitusniemen alue on kokonaisuudessaan yli 80 hehtaarin suuruinen. Linnoitus on valtion omistuksessa, ja sitä hallinnoivat Senaatti-kiinteistöt ja Metsähallitus.

Linnoituksen menetettyä sotilaallista merkitystään, Kyminlinnan osin keskeneräiset varustukset ja rakennukset jäivät vuoden 1819 jälkeen hoitamattomina rappeutumaan. Koillisosan linnoitteita purettiin 1800-luvun lopulla, kun paikalle rakennettiin rautatie. Etuvarustuksia sekä pattereita tuhoutui Valtatie 7:ää sekä Kymintietä ja Sutelantietä rakennettaessa. Kyminlinna oli 1980-luvulle tultaessa niin huonossa kunnossa, että päämuurin listakivien pelättiin putoavan viereiselle tielle. Vuonna 1982 alkoi päämuurin kunnostaminen. Linnoitusta on sittemmin korjattu eri hankkeissa.

Armeijan lähdettyä Kyminlinna on ollut käytännössä vailla käyttöä ja suljettu alue. Jatkokäyttöä käsiteltiin talvikauden 2014–2015 aikana kokoonpanolla OKM, YM,

VM, Museovirasto, Metsähallituksen luontopalvelut, Senaatti-kiinteistöt sekä Kotkan kaupunki. Kokouksessa 25.2.2015 todettiin, että Kyminlinnan tulevaisuutta varten tulisi laatia hoito-, käyttö- ja kehittämissuunnitelma, jonka valmisteluun osallistuisi riittävän kattavasti valtion, maakunnan ja kaupungin edustajia ja mahdollisesti yritysten edustajia. Valtiovarainministeriö pyysi Senaatti-kiinteistöjä käynnistämään suunnitelman laatimisen.

Työryhmän koollekutsujana ja puheenjohtajana toimi Juha Lemström Senaatti-kiinteistöistä. Työryhmän jäsenet olivat Markku Hannonen, Antti Karjalainen, Patricia Broas ja Marja Kukkonen Kotkan kaupungista, Mikko Härö Museovirastosta, Henrik Jansson Metsähallituksesta, Frank Hering Kymenlaakson liitosta sekä Birthe Suni Cursor Oy:stä. Työryhmän projektipäällikkönä toimi Mitro Mero Senaatti-kiinteistöistä. Työryhmän työskentelyaika kesti syyskuusta 2015 toukokuulle 2016. Työryhmä kokoontui yhteensä kahdeksan kertaa. Valmistelutyön etenemistä käsiteltiin kertaalleen ministeriötason ohjausryhmässä helmikuussa 2016.

Työryhmä selvitti huolellisesti mitä aikaisempia tutkimuksia Kyminlinnasta on olemassa. Tehtyjen selvitysten luettelo on tämän dokumentin liitteenä. Aineistoa koottiin ja tallennettiin myöhempääkin käyttöäkin ajatelleen Senaatti-kiinteistöjen käytössä olevaan projektipankkisovellukseen. Uutena selvityk-

senä työryhmä teetti muureja, rakennuksia, siltoja ja teitä koskevan kuntoarvion. Työryhmä katsoo, että sillä on ollut käytössään ajantasaiset ja riittävät tiedot tehtävänsä suorittamiseen.

Tässä dokumentissa esitetään työryhmän ehdotukset Kyminlinnan hoito- käyttö- ja kehittämissuunnitelmaksi. Työryhmän jäsenet ovat työstäneet ja kirjoittaneet suunnitelman yhdessä. Historiaa on koostettu alkaen Suvorovin ensimmäisestä Kyminlinnasta, päättyen 1900-luvulle ja edelleen armeijan poistumisen ajankohtaan. Nykytilanteesta on selvitetty luontoarvoja, säilyneisyyttä, kaavallista tilannetta ja kohteen sijoittumis-

ta Kotkan kaupunkirakenteeseen ja osaksi kansallista kaupunkipuistoa. Tulevaisuuden Kyminlinnaa lähestytään suojelun reuna- ehtojen ja uuden käytön mahdollisuuksien kautta. Konkreettiset jatkotoimenpiteet työryhmä esittää kappaleessa Työryhmän ehdotukset Kyminlinnan hoidosta, käytöstä ja kehittämisestä.

Ilmakuva itasuunnasta otettuna, kuva Hannu Vallas, Museovirasto.

Kyminlinnan historiaa

Strateginen sijainti

Ruotsin rajan tuntumassa sijainneet, kaksoislinnoituksen muodostaneet Kyminlinnan maalinnoitus ja Ruotsinsalmen merilinnoitus, olivat osa Venäjän Kaakkois-Suomeen Pietarin suojaksi 1790-luvun alussa perustamaa puolustuskehää. Kenraali Aleksandr Suurovin johdolla rakennettujen linnoitusten oli tarkoitus suojata rajalta Venäjälle johtaneita maa- ja vesikulkureittejä. Linnoitusten tuli toimia myös armeijan tukikohtina ja keskusvarastoina.

Kyminlinna rakennettiin Kymijoen itäisen Huumanhaaran ja läntisen Langinkoskenhaaran yhtymäkohdassa sijaitsevalle Hovinsaarelle, tärkeiden maa- ja vesiliikenneyhteyksien risteykseen. Hovinsaaren kautta kulki jo keskiajalla Turun ja Viipurin yhdistänyt Suuri rantatie. Kymijoki ja sitä seurannut tiestö muodostivat rannikon ja sisämaan välisen kulkuyhteyden. Kyminlinna oli myös Suomenlahden merkittävien purjehdusvälien tuntumassa.

Hovinsaaren ympäristössä oli kuninkaan ja rälssin omistamia tiloja ja kalastuspaikkoja viimeistään 1300-luvun puolivälissä. Paikan merkityksestä kertovat myös sinne 1400-luvun alkupuolella perustetut kuninkaankartano ja kappeli. Kuninkaankartanoihin liittyi usein puolustusvarustuksia, kuten valleja ja vallihautoja. Ensimmäiset varmat tiedot Hovinsaarella sijainneista linnoitteista ovat

kuitenkin vasta 1600-luvulta. Saaren pohjoisosaan rakennettiin ns. ruptuurisodan vuosina 1656–58 pieni neliön muotoinen maavallinnoitus eli skanssi. Hattujen sodan aikana 1741–43 vanha skanssi suojasi saarella ollutta Ruotsin sotilasleiriä. Tuolloin skanssiin lisättiin molemmille puolille suorakaiteenmuotoiset Kymijokea reunustaneet vallit.

Hovinsaari jäi Turun rauhassa 1743 Venäjän puolelle. Ruotsin armeija valloitti saaren Kustaa III:n sodassa 1788 ja perusti paikalle talveksi 1788–89 sotilasleirin ja pattereita. Myös vanha skanssi otettiin käyttöön. Ruotsalaisten Koivukoskenhaaran ja Korkeakoskenhaaran rannoille rakentamista 14 patterista ainoastaan Kierikkalan Petäjäkosken patterista on säilynyt maan päälle näkyviä jäännöksiä nykyaikaan.

Kyminlinna toimi osana Pietarin suojaksi rakennettua kolmiportaista puolustuskehää. Kuva Museovirasto.

Suvorovin Kyminlinna

Venäjä vahvisti Kustaa III:n sodan jälkeen rajansa puolustusta. Kotkansaari läheisine pikkusaarineen valittiin Ruotsinsalmen merilinnoituksen paikaksi. Kymenkartanon maille Hovinsaaren pohjoisosaan päätettiin perustaa maalinnoitus. Maa- ja merilinnoituksella kontrolloitiin tärkeimpiä kulkuväyliä.

Aleksandr Suvorovin suunnitteleman Kyminlinnan rakentamiseen osallistui 1791–92 vankeja ja sotilasyksiköitä. Ensimmäinen Kyminlinna oli halkaisijaltaan yli 200-metrinen, suljettu ja säännöllinen bastionijärjestelmään perustunut maavallilinnoitus, jonka etureunassa oli kalteva luonnonkivimuuri. Linnoituksen varustukset jakaantuivat syvyydessä kolmeen portaaseen: 1) keskuslinnoitukseen, 2) etuvarustukseen ja 3) ulko-varustukseen.

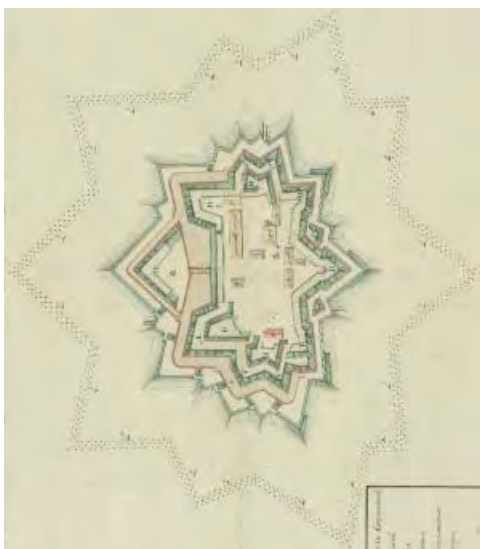
Keskuslinnoituksen lounaiskulmassa oli Ahvenkosken bastioni, jonka sisäpuolella oli erillinen tiililinnake. Ahvenkosken bastionista lähti pohjoiseen kurtiinimuri, jonka päässä oli luoteeseen suuntautuva Schumilovin bastioni. Keskuslinnoituksen pohjois- ja itäsivua reunustanut Haminan linnake muodostui pienestä pohjoiseen suunnatusta puolibastionista ja itään suunnatusta suuresta tenaljimaisesta varustuksesta. Pohjois-

sen puolibastionin sisällä oli tiilikavaljeeri. Keskuslinnoituksen kaakkoiskulmassa oli Ruotsinsalmen linnake, joka koostui puolibastionista ja sen sisäpuolella olleesta traverssimuurista. Keskuslinnoituksen eteläpuolella oli Susilinnake.

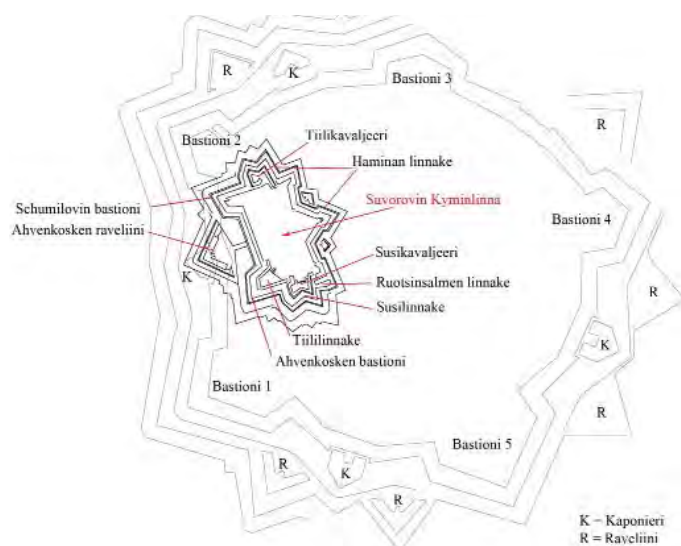
Linnoituksen toiseen puolustusvyöhykkeeseen eli etuvarustuksiin kuuluivat kuiva vallihauta, Ahvenkosken raveliini, luonnonkivinen rintamuuri ja luiska. Raveliini oli rakennettu kurtiinimuurin edustalle kohti Kymijoen ylittävää siltaa. Luonnonkivestä rakennetulla raveliinilla oli hiekasta ja mullasta tehty ampumataso ja luiska. Siitä päästiin siltaa pitkin linnoituksen kurtiinimuurin pääportille.

Linnoituksen eteläpuolella oli uloimpana puolustusvarustuksena kulkuesteinä ns. sudenkuoppia. Maastossa on jäljellä yhä parikymmentä säännöllisesti ryhmiteltyä kuoppaa, halkaisijaltaan metristä pariin metriin.

Kyminlinnan arkeologisissa tutkimuksissa 2004–2006 selvisi, että Suvorovin linnoituksen rakenteet ovat säilyneet parhaiten sen lounais-, etelä- ja pohjoisosissa. Maastossa erottuu lounaassa ja pohjoisessa maavalleja ja etelässä sudenkuoppia. Maan alla on runsaasti linnoituksen puolustusvarustusten,

Suvorovin linnake. Museovirasto RHO Vik Kyminlinna 71.

Kaavio Suvorovin linnoituksen jäänteiden sijoittamisesta suhteessa nykyiseen Kyminlinnaan. Kaavio Ulrika Königs, Museovirasto.

rakennusten ja muiden rakenteiden jäännöksiä. Kiviperustuksia on jäljellä esimerkiksi etuvarustuksesta sekä sisimpään puolustusrintamaan kuuluneesta lounais-koillis-suuntaisesta kurtiinimuurista ja pääportista. Kaivauksissa on havaittu merkkejä myös 1790-luvulla rakennetusta ruutikellarista ja vartiorakennuksesta.

Uusi Kyminlinna

Kyminlinna edusti jo syntyessään vanhentunutta linnoitustapaa. Venäjän insinöörihallinnon johtoon noussut linnoitusinsinööri, kenraalimajuri Jaan Peter van Suchtelen piti Kyminlinnaa strategiseen sijaintiinsa nähden pienenä ja vanhanaikaisena. Hän esitti 1795 tykistön merkitystä korostaneen uuden rakentamissuunnitelman, johon sisältyi korkeiden ja kaarevien linnoitusmuurien sisällä olevia monikerroksisia tykkitorneja eli donjoneita sekä vallihautoihin työntäviä umpinaisia kaksikerroksisia holvattuja kaponieereja eli sivustatuliasemia.

Parannussuunnitelmaa ei toteutettu suuruutensa ja kalleutensa vuoksi. Van Suchtelen otti suunnitelmansa esiin Aleksanteri I:n Viipurin kuvernementtiin 1802 tekemän tarkastusmatkan yhteydessä. Keisari hyväksyi uuden Kyminlinnan rakennussuunnitelman seuraavana vuonna. Uudistaminen liittyi 1802–1808 toteutettuun Vanhan Suomen puolustuksen tehostamiseen, jolla varustauduttiin Ruotsin vastaiseen sotaan.

Suvorovin Kyminlinna purettiin, ja kivet käytettiin uuteen linnoitukseen. Kuusi kertaa entistä laajempi uusi Kyminlinna hallitsi koko Hovisaaren pohjoisosaa. Se oli aikansa moderni kaponieerilinnointus, johon kuului viisi polyonia eli puolustusrintamaa. Hovisaareen ympäristöön mukautettu puolustusjärjestelmä olisi täysin toteutuessaan kyennyt tehokkaaseen ristituleen ja ympäristönsä hallintaan. Puolustusrintaman kulmissa sijainneiden kurtiinimuurien toisiinsa yhdistämien bastionien väleissä oli raveliineja. Vallihaudan lähipuolustus oli tarkoitus hoitaa kaponieereista käsin. Lopulta ainoastaan

kaksi kaponieeria ja neljä raveliinia valmistui. Linnoituksen länsi- ja pohjoissivulle rakennettiin kaksinkertainen vallihautavyöhyke. Uloimpana puolustuslinjana toimivat Kymihoen haarat.

Kyminlinnan toteutti parinkymmenen miehen vahvuinen insinöörikomennuskunta. Se vastasi linnoitustyömaan suunnittelusta, johtamisesta, määrärahoista ja työvoiman palkkaamisesta. Huumanhaaran rantaan rakennettiin insinöörikomennuskunnan toimisto, piirtämö sekä linnoitusupseerien ja piirtäjien majoitushuoneet. Joukkojen käytössä oli verstaita, pajoja, varikkoja, talleja, varastoja, ammattimestareiden majoitustiloja ja saunoja. Toimiston viereen valmistui komennuskuntaa johtaneen linnoituksen komendantin kenraalimajuri Schreiterfeldtin virka-asunnoksi kaksikerroksinen puura-kennus talousrakennuksineen, talleineen ja saunoineen.

Työvoimaksi tuotiin venäläisiä maaorjia ainakin Vitebskistä. Myös vankityötä lisättiin. Kun vankien ja maaorjien työpanos todettiin riittämättömäksi, palkattiin linnoitustöihin, tiilitehtaisiin ja rahdinajoon lähiseudun suomalaisia.

Insinöörikomennuskunnan alaiset vangit sijoitettiin aidatulle alueelle Suvorovin aikaisen Kymenlinnan rakennuksiin. Muu työväki majoitettiin Kyminlinnan itäpuolelle Ranta-tiilitehtaan lähelle pystytettyyn risumajaleiriin, jonne muurattiin ruoanvalmistusta varten ulkouuneja. Vartijoiden silmälläpidon alla olleessa yhdyskunnassa oli yhtä lailla venäläisiä maaorjia kuin suomalaisia työmiehiä.

Työt etenivät vaikean maaperän johdosta vaihtelevasti. Linnoituksen itäosa perustettiin kalliolle ja vallihaudat jouduttiin louhimaan. Linnoituksen länsipuolella oli sen sijaan välttämätöntä tehdä savipitoiseen maahan laajoja paalutuksia ja hirsiarinoita. Muuria ei monista yrityksistä huolimatta saatu vakaaksi. Vuonna 1807 romahtanut muurinosa oli rakennettava uudelleen.

Kyminlinnan varuskunta

Kyminlinnan sisäpuolisen, pohjakaavaltaan neliömäisen keskusaukion ympärille oli tarkoitus rakentaa kokonainen linnoituskaupunki. Säteittäissommitelma olisi mahdollistanut sotilaiden nopean siirtymisen puolustusasemiin. Aukion ympärille suunniteltiin neljä suurta korttelia, joihin jokaiseen olisi sijoitettu pataljoona eli 500 miestä. Ruutukaa-voitettuihin kortteleihin oli määrä rakentaa sisäkehälle esikunta- ja yliupseerien rakennukset ja ulkokehälle neljän sotilaskasarmien, kahden keittiörakennuksen ja käymälän kasarmipiha. Korttelien väleihin jääneet rakentamattomat kolmiot oli tarkoitettu mahdollisesti joko viheralueiksi tai tilapäisrakennuksia varten. Keskusaukion laidalle kasarmikortteleiden eteen varattiin alue tärkeimmille rakennuksille ja istutuksille.

Kyminlinna oli Suomen sodan syttyessä 1808 keskeneräinen. Linnoituskaupungissa oli puisia talousrakennuksia, molempien porttien vartiotuvat, päävartio sekä yhden kasarmikorttelin kaksi tiilistä kasarmia ja

keittiörakennus. Linnoitusta vahvistettiin rakentamalla kiireellä sekä ulkopattereita että katveteille tykkisiltoja eli barbetteja.

Kyminlinna Suomen sodan jälkeen

Kyminlinna poistettiin linnoitusluettelosta 1819 ja muutettiin varikoksi. Se siirtyi suomalaisten viranomaisten valvontaan 1839. Kyminlinnassa alkoi uusi rakennuskausi Krimin sodan ja Ruotsinsalmen tuhoutumisen jälkeen 1855. Suvorovin linnoituksen kasarmialueelle rakennettiin puurakennuksia. Lisäksi Kyminlinnassa järjestettiin kesäisin leiriharjoituksia. Maastossa on jäljellä ainakin kolme 1800-luvun jälkipuoliskon sotilasleiriin mahdollisesti kuulunutta majapainannetta.

Kyminlinnaan oli tarkoitus rakentaa lukuisia uusia rakennuksia 1800- ja 1900-lukujen taitteen tienoilla. Suunnitelmat ennakoivat venäläisten varuskuntien sijoittamista Suomen suuriruhtinaskunnan alueelle. Laajennussuunnitelma liittyi myös vasta avattuun Pietarin rautatiehen. Hankkeet jäivät Kyminlinnan osalta lähes kokonaan toteuttamatta.

Kyminlinnan varuskuntakaupungin asemakaavasuunnitelma vuodelta 1805. Suunnitelman toteuttaminen aloitettiin koillisesta korttelista. Kopio MV/Rho: M 349/17/4701, alkupe-
räinen Sotahistorian
keskusarkisto TsGVIA,
Moskova.

Upseerirakennus vuoden 1947 asussaan ennen puolustusvoimien aikaista peruskorjausta. MV/Hka: 45619.

Kyminlinna 1900-luvulla

Kyminlinnan lounaispuolelle, Suuren rantatien viereen kaivettiin ensimmäisen maailmansodan aikana taisteluhautoja. Kyminlinna oli vuoden 1918 sisällissodassa punaisten koulutuskeskuksena. Punaisten ja saksalaiset kävivät 9.4.1918 Kyminlinnan historian ainoan tunnetun taistelun. Kyminlinnassa toimi sodan jälkeen punavankien väliaikainen kokoomaleiri. Linnoitukseen kesäksi 1918 sijoitetun saksalaisen tykistöpatterin seuraajana oli vuoteen 1920 saakka Tampereen rykmentin I pataljoona. Kyminlinnassa toimi vuosina 1922–39 sisäministeriön perustama karjalaisille ja inkeriläisille tarkoitettu pakolaiskeskus. Linnoitusalueella oli lisäksi vuodesta 1925 lähtien kulkutautisairaalan keuhkotautiosasto ja suojeluskunta-toimintaa.

Kyminlinna palasi talvisodan aikana sotilaskäyttöön, ja siellä toimi vuoteen 1944 paikallinen sotilaspiiri ja rannikkojoukkoja. Toisen maailmansodan jälkeen alueella oli puolustuslaitoksen keskusvarikko, Merivoimien Varikko 2. Linnoitusalue oli vuodesta 1950 lähtien ensin Haminan rannikkolinnakkeiston, sitten Kotkan Rannikkopatteriston ja viimeiseksi Kotkan Rannikkoalueen Kyminlinnan varuskuntana.

Armeijan poistuminen

1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa suunniteltiin sotaväen siirtämistä pois Kyminlinnasta. Tämä johti siihen, että alueen rakennuskannan kehittäminen ja kunnossapito käytännössä pysähtyi. Lopullisesti päätös puolustusvoimien toiminnan lakkauttamisesta Kyminlinnassa tehtiin vuonna 2002. Alasajo konkretisoitui vuoden 2003 lopussa, kun linnoituksessa sijainnut joukko-osaston tuki- ja huoltoyksikkö Koulutuspatteri lakkautettiin ja siirrettiin Haminan Pampyöliin. Esikunta- ja huolto-osia jäi Kyminlinnaan vielä vuoden 2005 alkupuolelle asti, kunnes lopulta 1. maaliskuuta 2005 Suomen sotilappu laskettiin Kyminlinnan linnoituksessa viimeisen kerran.

Muinaisjäännös ja sen tutkiminen

Kyminlinna muinaisjäännös (mj. rek. nro 1000002073) on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama valtakunnallisesti merkittävä kiinteä muinaisjäännös. Sen arkeologinen kulttuuriperintö muodostaa Hovinsaarelle monikerroksisen ja monitahoisuuden kokonaisuuden. Siihen kuuluvat Kyminkartanon, Kymin kappelin ja Kyminlinnan rakenteiden jäännökset usean vuosisadan ajalta, aina keskiajalta nykypäivään.

Kyminlinnan alueen näkyvimvät muinaisjäännökseen kuuluvat rakenteet liittyvät linnoituksen bastioni- ja kaponierijärjestelmään perustuviin vallituksiin. Linnoituksen sisällä tunnetaan kymmenkunta rakennuksen pohjaa, mahdollisesti sotilasleiriin liittyviä painanteita, nk. Suvorovin linnoitukseen liittyviä valleja ja ns. sudenkuoppia sekä muita rakenteita. Kyminlinnan ympäristössä on lisäksi 1700-luvun lopun, 1800-luvun alun sekä molempien maailmansotien aikaisia sotahistoriallisia kohteita. Museoviraston Kyminlinnassa vuosina 2004–2007 tekemissä arkeologissa tutkimuksissa on voitu todeta alueeseen liittyvä huomattava arkeologinen potentiaali. Kaikkea linnoituksen aikaista tai sitä edeltävää arkeologista kulttuuriperintöä ei ole vielä selvitetty.

Kyminlinnan tutkimuksia on tehty vaihteittain. Ensimmäiset tutkimukset ovat 1930-luvulta, jolloin linnoituslaitteita jo kunnostettiin. Seuraavassa, 1982 alkaneessa korjausvaiheessa tehtiin mittauksia ja koekaivauksia. Historiallisia tietoja yhdisteltiin myös Kotkan kaupungin Kyminlinna-työryhmän raporttiin 1992. Museoviraston, Senaatti-kiinteistöjen ja TE-keskuksen voimavaroin tutkittiin 2004–2006 linnoituksen pohjois-, itä- ja länsiosia, Suvorovin linnoituksen jäänteitä,

joidenkin bastionien ja kasarmipihan rakenteita ja kerroksia sekä erityiskohteita, kuten Suvorovin linnoituksen ns. sudenkuoppia ja kolerahautausmaata. Kolerahautausmaasta ei tavattu jälkiä. Linnoituksen alueen arkeologinen potentiaali, toisin sanoen rakenteiden ja kerrostumien säilyneisyys, voi olla odottamattoman suuri. Kymenkartanon ja Kymen kappelin alueillakin on tehty arkeologisia tutkimuksia maakuntamuseon toimesta.

Ruptuurisodan aikana rakennetusta skansista tai siihen liittyvistä valleista ei ole toistaiseksi havaittu merkkejä. Sotilasleirihin liittyviä majoitusten tai leirien toimintaan liittyviä jäännöksiä on löydetty linnoituksen alueelta. Kymin kappelin hautausmaan koekaivauksessa 2003 löydettiin 13 hautausmaata, kaikki löydöttömiä. Hautausmaan laajuus kyettiin rajaamaan kaakkois-, koillis- ja luoteissuunnalta, mutta lounaissuunnalta ei. Kappelista ei kaivauksissa todettu merkkejä.

Kyminlinnan restaurointihistoria

Linnoituksen ja sen etuvarustusten rakenteita on tuhoutunut rautatien ja linnoitusta viistävien teiden rakentamisen yhteydessä. Linnoituksen romahtanut koillisportti korjattiin vuonna 1936 käyttäen mallina tulkintavirheen vuoksi Suvorovin linnoituksen porttia.

Kymintien varren vastamuurin korjaustyö vuonna 2007. Kuva Sanna Ihatsu.

Lampaita maisemanhoitotöissä vuonna 2007.
Kuva Sanna Ihatsu.

Huonokuntoinen ja käyttökiellossa ollut koillisportti kunnostettiin seuraavan kerran 2004 - 2009. Samalla paljastuneille alkupe-
räisen portin jäänteille rakennettiin suojaka-
tokset.

Kyminlinnan 1980-1990 -lukujen laajoissa, työllisyysrahoitteisissa korjauksissa linnoi-
tuksen päämuurista, niiden maavalleista, vastamuureista ja ulkovarustuksista korjattiin
reilu puolet. Töitä tehtiin myös lounaisportin
läheisyydessä; portin lisäksi 20 kasemattia,
kolme poternia, portin viereinen vartiora-
kennus restauroitiin ja linnoitukseen johtava
silta rakennettiin uudelleen. Lisäksi pioneeri-
joukot rakensivat linnoituksen sisä- ja ulko-
puolelle lukuisia puusiltoja.

Vuodesta 2000 korjaus- ja tutkimustöitä
sekä maisemanhoitotöitä tehtiin Kaakkois-
Suomen Työ- ja elinkeinokeskuksen (myö-
hemmin ELY-keskus) rahoituksella. Tuolloin
korjattiin Kymintien varressa oleva sortunut
vastamuurin maavallirakenteineen ja osan
pohjoispuolen päämuuria.

Merkittävä osuus työstä on ollut maiseman-
hoitoa, jota on tehty 1980-luvulta alkaen.
Aluksi tiheään metsän keskellä olleet linnoi-
tuslaitteet raivattiin esiin kaatamalla puus-
toa. Puolustusministeriön metsäosasto hoiti
kaadon ja muut maisemanhoitotyöt suorit-
tivat Museoviraston ja Kotkan kaupungin
palkkaamat miehet. Koko 1990-luvun met-
sänhoitotöissä, vesakon raivauksessa sekä
kunnostettujen vallien päällisiä niittämässä
oli vuosittain 15-40 miestä työllisyysrahoituk-
sella. Hoitotöitä jatkettiin 2000-luvulla 6-10
miehen sekä laiduneläinten avulla työllisyys-
rahoituksella sekä ELY-keskuksen rahoituk-
sella. Pitkäjänteisen hoidon ansiosta sisä-
puolen niittyalueet, maavallit sekä vallihauta
on saatu avoimiksi ja haitallisia vieraslajeja
vähennettyksi merkittävästi.

Museovirasto on korjannut linnoitusta myös
yhteistyössä Rikosseuraamusviraston Hami-
nan työsiirtolan (myöhemmin Haminan van-
kila) kanssa vuosina 2001-2012. Työsiirtolan
avulla korjattiin koillisportti, kaksi poternia,
eteläpuolen ulkovarustuksia ja ampumarato-
jen pilaantuneiden maiden poiston jälkeistä
maavallien korjausta.

Vankilan toiminnan lakkauttaminen vuonna
2012 ja työllisyysrahoituksen ja ELY-Keskuk-
sen rahoituksen lakkaaminen vuonna 2015
lopussa päättivät korjaus- ja maisemanhoito-
työt linnoitusalueella.

Maisemanhoitotöitä valleilla vuonna 2007.
Kuva Sanna Ihatsu.

Kyminlinnan nykytilanne ja keskeiset arvot

Valtion kiinteistöhallinta

Kyminlinnan linnoitusalue -niminen kiinteistö on merkitty kiinteistörekisteriin tunnuksella 285-414-8-7. Tila-muotoiseen rekisteriyksikköön kuuluu seitsemän palstaa Kotkan (285) kaupungissa. Kiinteistön omistaa Suomen valtio. Kiinteistön osia hallinnoivat Senaatti-kiinteistöt ja Metsähallitus. Valtion sisäinen hallintaraja kulkee pääsääntöisesti muurin ulkoreunaa pitkin siten, että sisäpuolinen alue kuuluu Senaatti-kiinteistöille.

Kyminlinnan tyhjilleen jääneisiin tiloihin ei ole löytynyt korvaavaa toimintaa valtion toiminnoista sen jälkeen, kun varuskuntatoiminta lakkautettiin ja puolustusvoimien toiminnot siirrettiin alueelta pois. Kyminlinnan tapauksessa rakennusten vuokraaminen valtion yksikölle edellyttäisi mittavia peruskorjauksia ennen kuin vuokraaminen olisi mahdollista. Korjaamiseen ryhtyminen edellyttäisi valtiotoimijalta pysyvän käyttötarpeen olemassa oloa, eikä sellaista ole löytynyt.

Kesäteatteri ja Kymen Autobiilikerho ainoat käyttäjät toistaiseksi

Kyminlinnan kesäteatteri sijaitsee linnakkeen eteläportin vieressä. Sutelantieltä johtavan sisäänkäynnin yhteydessä on pysäköintitilaa noin 200 ajoneuvolle. Kesäteatteriin kuuluu 550-paikkainen kattamaton katsomo, näyttämö ja kahvio sekä kaksi lipunmyyntikojua. Wc-tilat on järjestetty Bajamajoin.

Katsomo on kunnostettu perusteellisesti kolme vuotta sitten. Tulevaisuuden suunnitelmiin kuuluu katsomon kattaminen. Katsomon alle on asennettu induktiosilmukka. Rakennelmat omistaa Karhulan Työväen näyttämön kannatusyhdistys ry, joka on saanut puolustusministeriöltä luvan alueen käyttöön.

Kesäteatterilla on käytössään linnoituksen sisäpuolella vanha vartiorakennus, joka toimii näyttelijöiden pukeutumistilana. Armeijan vanha pukuvarasto palvelee nykyisin kesäteatterin pukuvarastona.

Kesäteatterissa esitetään vuosittain 14–18 näytöstä, jotka ajoittuvat kesäkuun lopun ja elokuun alun väliseen aikaan. Näytelmäs-tä riippuen näytelmässä on mukana 10–50 näyttelijää, joita avustaa noin 25 henkilöä. Toiminta on alkanut Kyminlinnassa vuonna 1995 ja jatkuu edelleen vireänä. Parhaimmillaan teatterissa käy 10.000 kävijää kesässä.

Kesäteatterin lisäksi Kyminlinnassa toimii vanhojen ajoneuvojen harrastajien yhdistys Kymen Autobiilikerho ry. Kerho on vuokrannut linnoituksen sisällä olevia säilytystiloja käyttöönsä. Kerho järjestää erilaisia ajotapahtumia ja automobiilinäyttelyitä. Yksi kerhon päätapahtumista on vuosittainen toukokuun lopulla ajettava Kuninkaantieajo.

Senaatti-kiinteistöjen ja Metsähallituksen omistusrajat Kymenlinnassa.

Rakennuskanta

Historiallisen rakennuskannan tärkeimmän osan muodostavat 1800-luvun alun rakennusvaiheen varuskuntarakennukset. Niillä on nykyasussaan huomattavaa rakennushistoriallista merkitystä. Osasta Kymenlinnan nykyistä rakennuskantaa on laadittu perusteellinen rakennushistoriallinen selvitys vuonna 2004.

Kymenlinnan rakennuskannasta teetettiin kuntoarviointi osana työryhmän työtä. Kuntoarvion tekemisellä pyrittiin kartoittamaan Kymenlinnan linnoituksen, rakennusten, rakenteiden ja teiden kunto huomioiden rakennushistorialliset arvot. Kunnan arviointi suoritettiin silmämääräisesti ja havaitut vauriot kirjattiin kuntoarvioraporttiin. Vaurioita on havainnollistettu valokuvoin, kartoin ja kuvailuin.

Rakennusten pitäminen lämmittämättöminä on alle kymmenessä vuodessa vaurioittanut merkittävästi etenkin 1800-luvulla rakennettuja kasarmirakennuksia. Rakenteisiin johtunut kosteus ei ole lämmittämättömässä talossa päässyt haihtumaan, mikä on vauhdittanut vaurioitumista.

Rakennusten lämmitysjärjestelmät ovat olleet niin huonokuntoiset, että lämmityksen poiskytkemisen katsottiin olevan pienempi haitta ja riski kuin lämmityksen päällä pito.

Rakennuskannan kunnosta voi yhteenvedona todeta, että suurimmat ongelmat liittyvät pääsääntöisesti katolta tulevien vesien ja pintavesien puutteelliseen poisjohtamiseen. Tästä kärsivät erityisesti venäläisaikana rakennetut tiilirakenteiset rakennukset, joiden tiiliseiniin vesi kapillaarisesti nousee.

1. Koillisportin vahtitupa	20. Kellari
3. Varusvarasto	21. Parakki
4. Vanha keittiö	22. Lounaisportin vahtitupa
6. Autotalli	23. Kylmä varasto
7. Miehistökasarmi	26. Kylmä varasto
8. Upseerirakennus	27. Kylmä varasto
9. Talousvaja	32. Hevostalli
13. Sauna	34. Komendantintalo
16. Ammusvarasto	76. Kylmä varasto/ jääkellari
17. Ammusvarasto	
18. Ammusvarasto	a Varuskunnan sauna

Rakennusten nimet alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaan. Numerointi on Keijo Koskisen raportin mukainen. Kartta Keijo Koskinen, kartan muokkaus Sanna Ihatsu.

Koillisportin vahtitupa (1). Linnoituksen viidennen bastionirintaman portin vahtihuone valmistui alun perin vuonna 1814. Suomalaisessa varuskuntakäytössä tiilirakennus arkadeineen palautettiin alkuperäiseen muotoonsa ja käyttötarkoitukseensa. Se on toiminut viimeksi rannikkopatteriston vartiorakennuksena.

Keittiörakennus (4). Yksikerroksinen tiilirunkoinen ja tiilipintainen rakennus valmistui vuonna 1810. Rakennus peruskorjattiin korjauspajaksi 1956. Se on toiminut rannikkopatteriston korjaamona ja sen jälkeen harasteajoneuvojen säilytys- ja huoltotiloina.

Kasarmirakennus (7). Kaksikerroksinen tiilirunkoinen ja tiilipintainen rakennus valmistui venäläisen varuskunnan miehistökasarmiksi vuonna 1810. Rakennus peruskorjattiin opetus-, toimisto-, ruokala- ja majoitustiloiksi 1949-1950. Se on toiminut viimeksi rannikkopatteriston kasarmina, esikuntana, ruokalana ja sotilaskotina.

Upseerirakennus (8). Kaksikerroksinen tiilirunkoinen ja tiilipintainen rakennus valmistui venäläisen varuskunnan upseerikasarmiksi vuonna 1810. Rakennus peruskorjattiin sairaala-, varasto- ja asuinkäyttöön vuonna 1958. Se on toiminut viimeksi rannikkopatteriston poliklinikkana ja varastotiloina.

Talousvaja (9) ja maakellari (20) ovat liittyneet viereisiin kasarmirakennuksiin rakennushistoriallisesti ja toiminnallisesti jo venäläisen varuskunnan aikana. Sama rakennuskokonaisuutta täydentävä luonne on myös keittiön viereisellä varusvarastolla (rakennus nro 3), jota on käytetty muun muassa verstaana ja kattilahuoneena.

Parakkirakennus (Nro 21). Rakennus on puuelementtirakenteinen parakki. Se on valmistunut todennäköisesti vuonna 1956. Puolustusvoimien alueille, eri puolille Suomea pystytettiin lukuisia puuelementtivalmisteisia parakkeja 1940-50-luvulla, mutta vain harva niistä on säilynyt. On mahdollista, että rakennus on 1940-luvulta, mutta se on siirretty Kyminlinnaan jostain muualta.

Koillisportin vahtitupa (nro 1), kuva Sanna Ihatsu.

Keittiörakennus (nro 4) toimii nykyisin ajoneuvojen säilytys ja huoltotiloina. Kuva Sanna Ihatsu.

Kasarmirakennus (nro 7) oikealla ja upseerirakennus (nro 8) vasemmalla. Kuva Sanna Ihatsu.

Parakkirakennus (nro 21). Kuva Sanna Ihatsu.

Lounaisportin vahtitupa (22). Myös linnoituksen kolmannen bastionirintaman portin vahtihuone valmistui vuonna 1814. Tiilirakennuksen alkuperäinen muoto arkadeineen palautettiin osana linnoitusrestaurointia 1990-luvulla. Tiloja on sittemmin käyttänyt kesäteatterin henkilökunta.

Hevostalli ja palotarvikevarasto (32). Yksikerroksinen, osittain hirsirunkoinen puurakennus valmistui venäläisen varuskunnan hevostalliksi ja palotarvikevarastoksi vuoden 1850 vaiheilta. Tilojen yhdistäminen ja käyttö on myöhemminkin perustunut sen alkupe räisiin käyttötarkoituksiin, minkä ansiosta esimerkiksi pilttuut ovat säilyneet.

Rakennus koostuu kahdesta erillisestä rakennuksesta: noin 1850-luvulla rakennetusta hirsisestä hevostallista ja samoihin aikoihin rakennetusta rankorakenteisesta ja lautavuoratusta palotarvikevarastosta. Noin 1920-luvulla entisestä palotarvikevarajasta erotettiin tilat kolmelle lisäpilttuulle ja muu osa vajaa jäi ajokaluvajaksi. Noin 1950-luvulla nämä rakennukset yhdistettiin saman katon alle rakentamalla niiden väliin neljän metrin yhdysosa, jossa oli lämmitetty valjashuone.

Komendantin talo / Kerho (34). Yksikerroksinen, vaakavuorattu hirsirunkoinen rakennus valmistui vuonna 1879 venäläisen varuskunnan komendantintaloksi linnoitusvallien koillispuolelle Kymijoen rantaan. Kohteen historiallinen ominaisluonne on säilynyt ulkoasussa, huonejaossa ja pihapiirissä, joka on kappelin paikkana muinaisjäännösalue. Varuskuntakerhon jälkeen rakennuksessa on viimeksi toiminut kesäravintola. Rakennus ei sisälly tehtyyn rakennushistoriaselvitykseen.

Lounaisportin vahtitupa (nro 22).

Kuva Sanna Ihatsu.

Hevostalli ja palotarvikevarasto (nro 32).

Kuva Sanna Ihatsu.

Komendantin talo (nro 34).

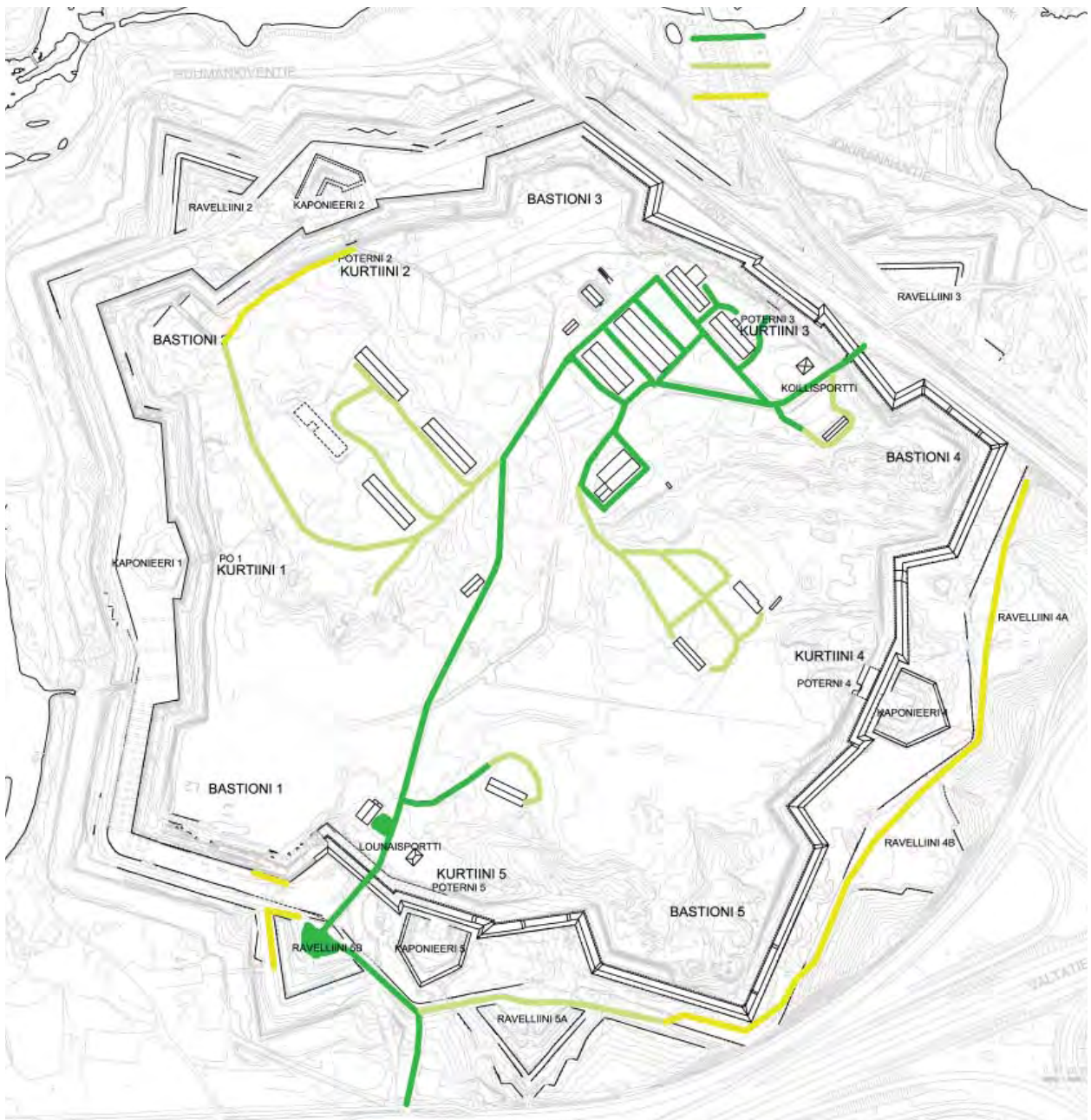
Kuva Eija Naakka.

Tiet ja sillat

Alueen pääväylät ovat hiekka- tai sorapintaista. Pääväylät ovat pääosin hyväkuntoisia, joskin paikoin kuoppaisia. Oheisessa kartassa nämä tiet on merkitty vihreällä (tie). Varastorakennuksille johtavat tiet ovat kaksiuuraisia keskeltä heinittyneitä väyliä, jotka ovat henkilöautolle vielä ajokelpoisia. Kartassa ne on merkitty vaaleanvihreällä (kärrytie). Linnoituksen korjaustöitä varten on rakennettu korjaustyön aikaisia huoltotei-

tä. Niissä on myös kaksi uraa. Tiet on tehty tuomalla maan päälle tarvittaviin kohtiin soraa. Ne ovat ajokelpoisia maastoajoneuvolla, traktorilla tms.

Linnoituksen kulkuporttien koko rajoittaa alueen sisään tulevaa liikennettä; alueelle ei pääse ajoneuvolla muutoin kuin porttien kautta. Porttien koko saattaa rajoittaa pelastustoimen saapumista alueelle.

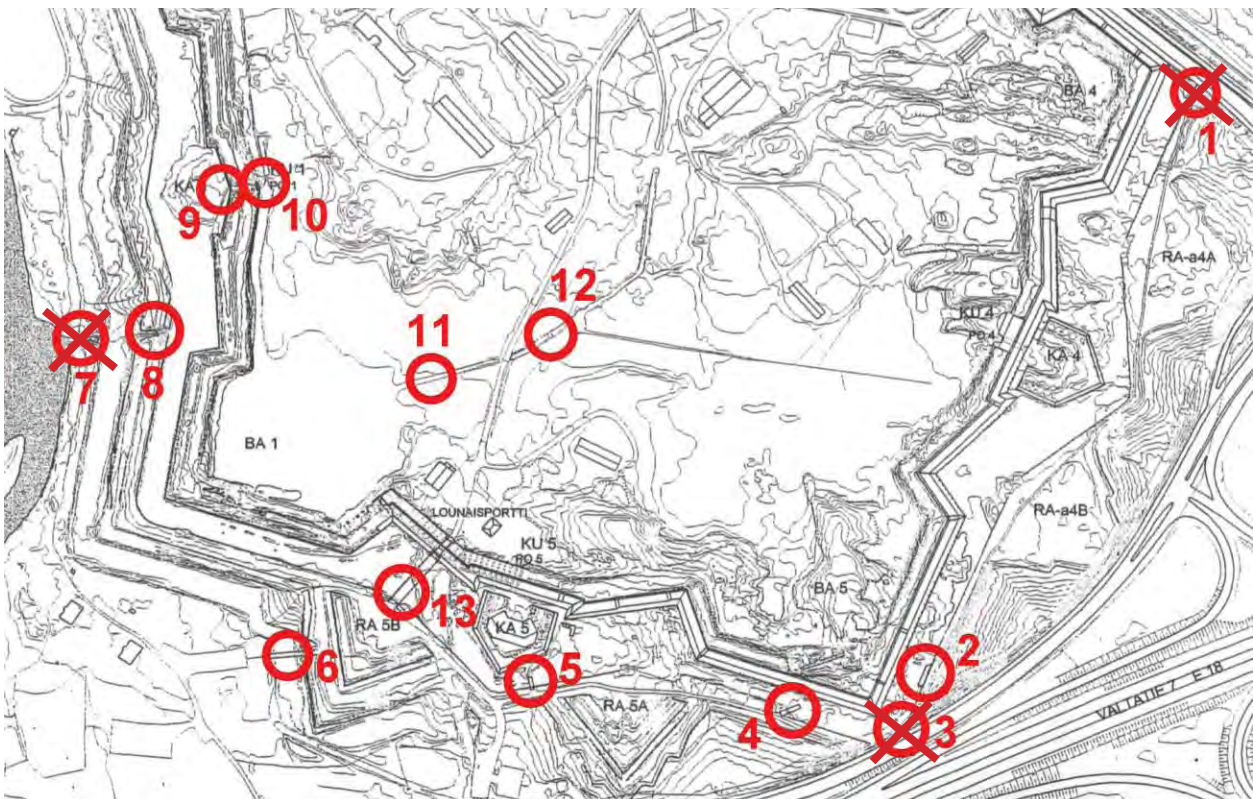

Alueen tiet merkittynä karttaan. Karttapohja Koskinen 2002, kartan muokkaus Sanna Ihatsu.

Siltoja on yhteensä kolmetoista kappaletta. Puusilloista on olemassa perusteellinen kuntokartoitus vuodelta 2010. Vuoden 2016 kuntoarviossa tarkistettiin, että kuntokartoitus pitää pääosin edelleen paikkansa. Silloissa on useimmissa tapauksissa käytetty painekyllästettyä puutavaraa. Tarkastuksessa havaittiin paikoittain pieniä lahoamisen merkkejä. Siltojen kunto vaihtelee välttäväkuntoisesta hyväkuntoiseen.

Muurit ja niiden kunto

Muurien tilanne on kartoitettu vuoden 2016 kuntoarviossa. Linnoituksen vaurioita ja niiden korjaustarpeiden kiireellisyyttä on arvioitu luokittelemalla vauriot neljään eri luokkaan. Viidentenä on kerrottu, mitkä muurien osat on korjattu. Luokka-arvioinnissa arvioidaan vaurion etenemisnopeutta, vaarallisuutta yleisölle sekä muinaisjäännöksen säilymisen turvaamista.

Karttaan on merkitty puusillat punaisilla ympyröillä. Rastitut ympyrät ovat vuoden 2010 jälkeen purettuja puusilloja. Kartta Yrjö Elomaa, Puusilltojen kuntokartoitus 2010, kartan muokkaus Sanna Ihatsu.

Kunnallistekniikka, sähkö- ja tietoliikenneverkot

Kyminlinnan alueen rakennuksille aikoinaan rakennetut vesi- ja viemäriverkostot eivät ole enää käyttökunnossa. Rakennusten käyttöönotto vaatii veden ja viemäroinnin, minkä takia linnoituksen sisäpuolisten alueiden kunnallistekniikka on uudistettava. Jätevesi ja vesijohto kulkevat lähimmillään linnoituksen koillispuolella olevan Jokirannantien kohdalla. Sadevesiviemäri kulkee linnoituksen koillisreunaa pitkin Kymintien kohdalla.

Kaukolämpöverkon lähin kohta on Huumanhaaran pohjoispuolella sijaitsevalla pientalo-alueella.

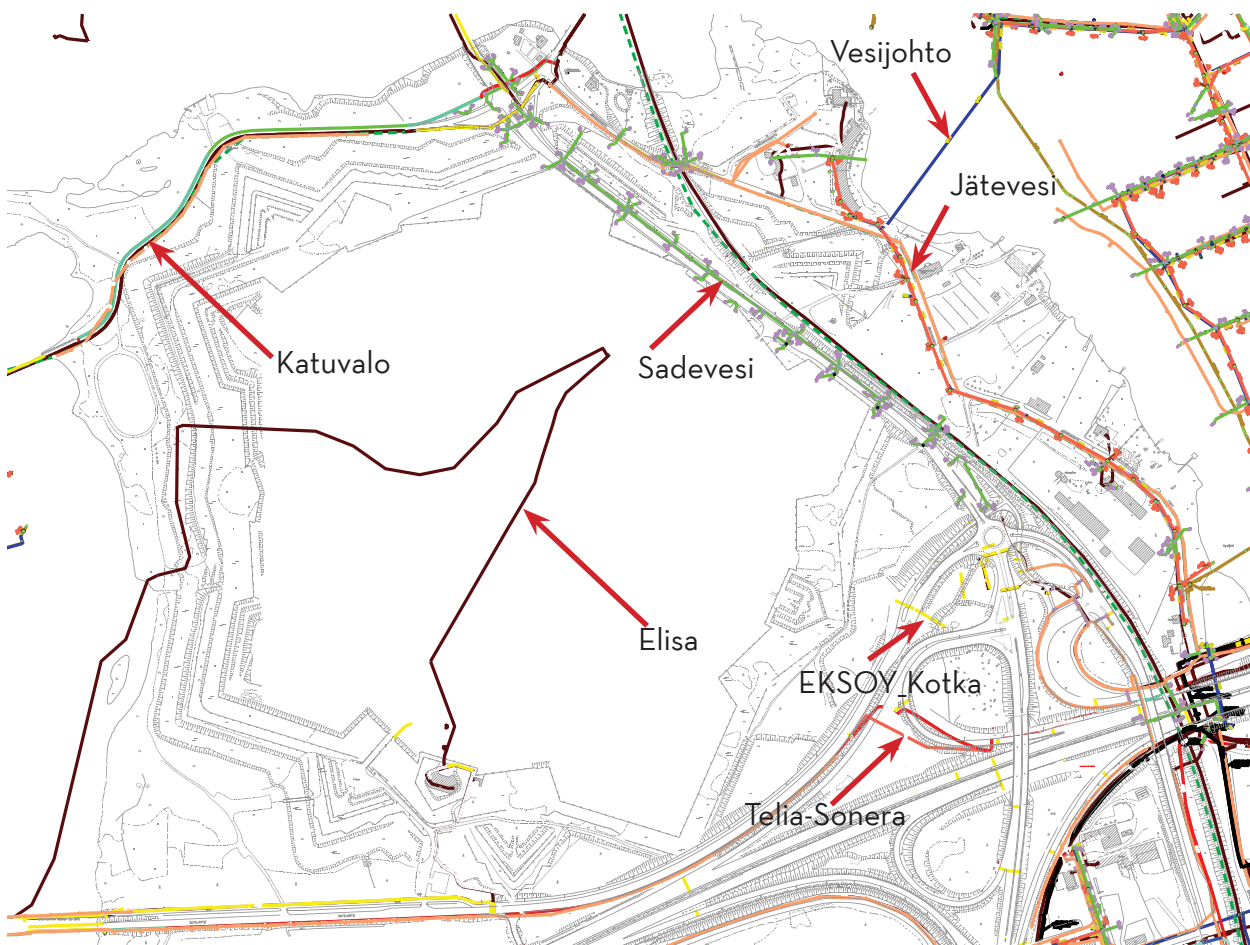
Johtokarttatietojen mukaan alueella on Elisa Oyj:n tietoliikennekaapeli, mutta sen kunnosta ei ole tarkempaa tietoa. Linnoitusalueella on rakennettu sähköverkko, mutta

sähköjohdoista ja niiden sijainneista Kotkan kaupungilla ei ole tarkempia johtotietoja.

Räjähteet

Vuonna 1978 kotkalainen sotamies räjäytti Kotkan Rannikkopatteriston ammusvaraston, minkä seurauksena maastoon joutui räjähteitä, joita ei saatu kokonaan siivottua räjähdysen jälkeen. Museoviraston käynnistämien tutkimustöiden yhteydessä alueelta löytyi räjähteitä, minkä vuoksi vuonna 2007 suoritettiin puolustusvoimien toimesta maastontiedustelu. Sen perusteella päätettiin toteuttaa järjestelmällinen alueraivaaminen Reserviupseerikoulun johtamana.

Alue raivattiin vuosien 2008–2014 aikana ja sieltä löytyi noin 400 raivaamisen menettelyä vaativaa räjähdettä. Alueraivaaminen suoritettiin raivausajankohdan parasta tekniikkaa ja asiantuntemusta käyttämällä, mutta täyttä

varmuutta alueen räjähteettömyydestä ei silti voida taata. Kyminlinnan alueraivaamisen loppukatselmuksen tiedoksiannon (20.11.2014) perusteella raivattuja alueita voidaan käyttää normaalisti, mutta tehtäessä maanrakennustöitä raivatulla alueella ja sen läheisyydessä, tulee huomioida mahdollinen räjähteiden esiintulo. Työt on lopetettava välittömästi löydettyäessä mahdollinen räjähdetapahtuma. Mahdollisesta räjähdetapahtumasta on ilmoitettava poliisille, joka käynnistää tarpeen mukaan päivystysluontoisen tehtävän ja tarvittaessa pyytää puolustusvoimilta virka-apua.

Raivattuja alueita, joita maanrakennustyön mahdollinen räjähdetapahtuma koskee, ovat linnoituksen sisäpuoli kokonaan, päämuurit maavalleineen, länsiosan vallihauta lukuun ottamatta avokallioalueita sekä pohjoispuolen vastamuuri ja ravelliini maavalleineen.

”Mikäli alueella suoritetaan kaivamista, rakentamista tai alue myydään yksityiselle, on rakennuttajan ja alueen maanomistajan vastuuhenkilön velvollisuus saattaa tiedoksi mahdollinen räjähdetapahtuma ja toimintatapa löydettyäessä räjähdetapahtuma.”

Kyminlinnan alueraivaamisen loppukatselmuksen tiedoksianto

Luontoarvot

Linnoituksen sisäosissa luontoarvojen kannalta arvokkaimpia elinympäristöjä ovat lehdot, suot ja osin myös avokalliot. Linnoituksen alueella on monipuolinen kasvillisuus, johon liittyy monia erityisarvoja: lehdot, kosteikot, niityt ja kalliokedot, uhanalaiset lajit, lukuisat muinais- ja uustulokkaat sekä joukko muita harvinaisia kasveja. Rehevä ja monipuolinen kasvillisuus ylläpitää myös rikasta eläimistöä. Kyminlinnan pesimälinnusto on monilajinen ja runsas, ja siihen kuuluu useita huomionarvoisia lajeja. Alueelta on viimeisten 50 vuoden aikana tavattu noin 500 suurperhoslajia, mikä on alueen kokoon suhteutettuna poikkeuksellisen suuri. Lukuun sisältyy useita luontodirektiivin lajeja sekä uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja. Vuonna 2004 Kyminlinnasta löytyi 37 huomionarvoiseksi katsottua kasvilajia ja siellä pesi 46 lintulajia. Kaiken kaikkiaan uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja on havaittu vuoden 1980 jälkeen 26 kappaletta.

Kyminlinnan sortuneella kasemattialueella kasvaa uhanalaista ja erityisesti suojeltavaa (LSA 471/2013) nuokkulapiosammalta (*Tortula cernua*), jota tavataan vain kolmessa paikassa Suomessa. Se rajoittaa sortuneelle kasemattialueelle tehtäviä toimia.

Rantavyöhykkeen puusto linnoituksen ulkopuolella on valtaosin järeää, iäkästä tervaleppää. Jokivarren vanhoissa tervalepiköissä on myös varsin runsaasti lahoppua. Kyminlinnan lounaispuolella on rehevää lehtoa, jossa esiintyy kookkaita pihlajia, tuomia, harmaaleppiä ja haapoja. Naturaluontotyyppinä Kyminlinnan Metsähallituksen hallinnoimalla alueella ovat Vaihettumis- ja rantasuot (7140) ja Boreaaliset lehdot (9050).

Alueella on ollut runsaasti vieraslaji jättiputkea, jota on pyritty hävittämään vuosittain tapahtuneella maisemanhoidolla jo 2000-luvun alusta saakka. Kanta on toimenpiteiden ansiosta pienentynyt merkittävästi.

Lähialueiden suojelu- ja kulttuuriympäristökohteet

Kyminlinna lähialueineen on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua ympäristöä. Kyminlinnan länsipuolella oleva Langinkoskenhaara ja pohjois- ja itäpuolella sijaitsevat Kokonkoski ja Huumanhaara ovat suojeltuja luontoalueita. Kokonkoski ja Hovinkoski sekä hieman etäämmällä sijaitseva Siikakoski ovat koskiensuojelulain perusteella suojeltuja. Kyminlinnan länsipuolen sekä luoteispuolen joenranta-alueet kuuluva Natura 2000 -alueisiin.

Suuri Rantatie, joka tiettävästi muodostui jo 1300-luvulla, on rannikkoa myötäilevä Turun ja Viipurin yhdistävä reitti. Tie on nähtävillä Kyminlinnan kohdalla ja muodostui 1790 - 1810 linnoitustöiden jälkeen. Rantatie kulkee Sutelan suunnasta Vanhan Sutelantien nimellä kohti Kyminlinnaa, ylittää Langinkoskenhaaran ja jatkuu Huumankiventien nimisenä Kyminlinnan pohjoisten vallejien myötäillen. Rantatie kulkee siitä edelleen koilliseen Korkeakoskelle. Kyminlinnan länsipuolella Rantatie kulkee maisemallisesti arvokkaan Kaukolan kylämiljöön kautta.

Kyminlinnasta joen yläjuoksulle päin sijaitsee Siikakoski, jonka erityinen arvo on toisaalta sen erämaisena säilyneessä maisemassa ja toisaalta kalastuskäytön jatkuvuudessa. Valamon munkkien vanha kalastuspaikka on eri vaiheiden kautta muuttunut nykyiseksi suosituksi virkistyskalastuskohteeksi. Siikakoskella on myös uimapaikka ja Munkkisaaren maja, jossa toimi aiemmin Munkkisaaren ravintola. Munkkisaarella on 1790-luvulta säilynyt kappeli (tsasouna). Munkkisaari kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Kyminlinnan eteläpuolella sijaitsee Korelan siirtolapuutarha. Yhdessä Langinlaakson, Langinkosken ja Metsolan siirtolapuutarha-alueiden kanssa ne muodostavat kansallisesti poikkeuksellisen laajan ja moni-ilmeisen siirtolapuutarhakeskittymän, joka liittyy Kotkassa nopeasti kasvaneen työväestön

vapaa-ajan asumiseen ja omaan ruoantuotantoon.

Langinkosken haaran vieressä on I maailmansodan taisteluhautoja ja Sutelassa II maailmansodan taisteluhautoja. Ruotsalaisten 1700-luvun sotilaskartan 14 patterinpaikasta on jälkiä vain Kierikkälän Petäjänkoskella.

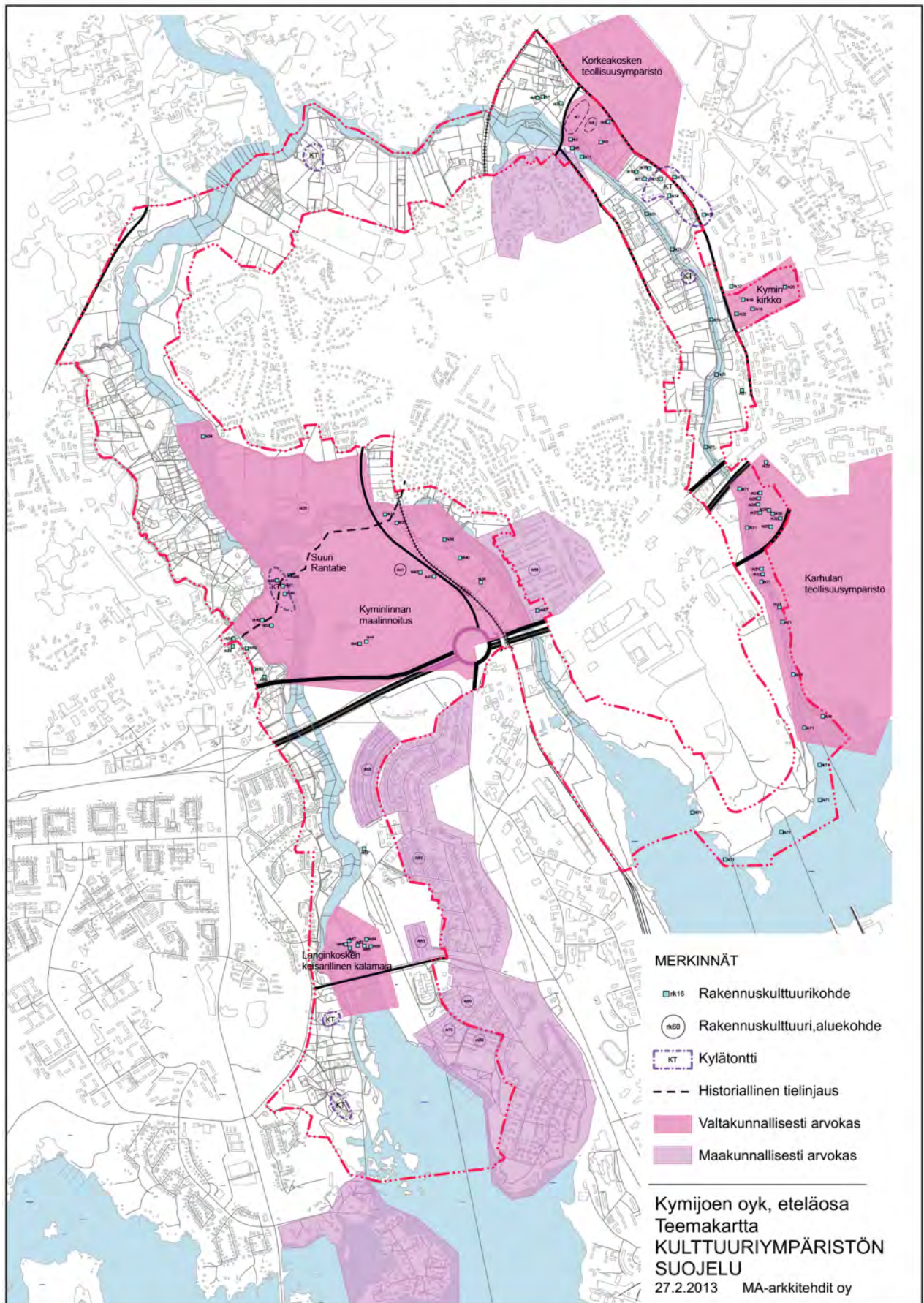
Langinkosken haarasta alajuoksuun on Langinkosken alue. Sen erikoisuus on Venäjän keisarin Aleksanteri III käyttöön rakennettu Keisarillinen kalastusmaja. Langinkosken keisarillinen kalastusmaja -museo on Kotkan matkailun tärkeimpiä historiallisia käyntikohteita. Maja sijaitsee kosken partaalla metsäisen luonnonsuojelualueen kätöksissä. Koskimiljööseen kuuluu Keisarillisen kalastusmajan lisäksi muita kalastushistoriaan liittyviä rakennuksia sekä pieni kappeli, joka on ainoa Valamon sivuluostarin ajoilta säilynyt rakennus. Langinkoski on koskiensuojelulain perusteella suojeltu.

Kaavallinen tilanne

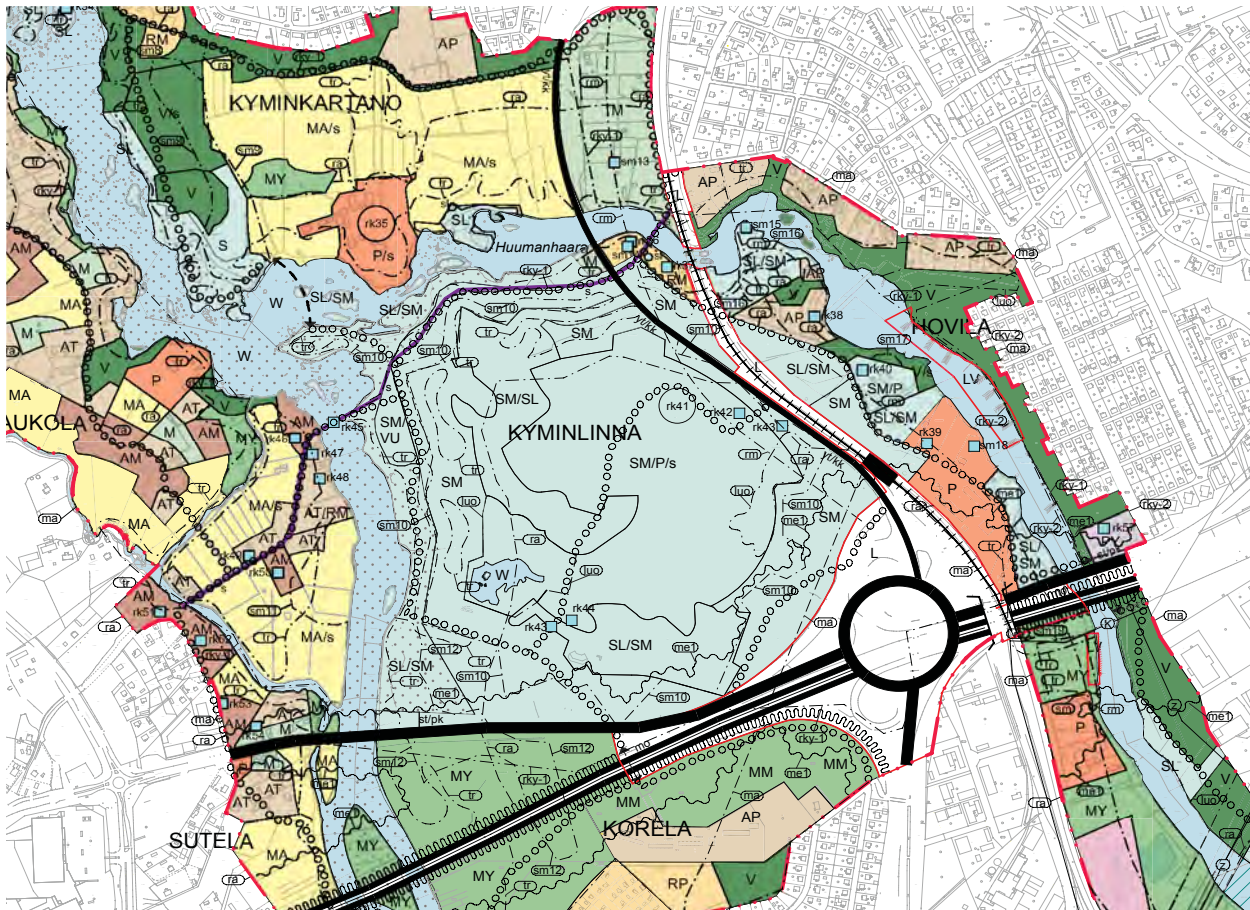
Kyminlinnalla on Kymenlaakson maakunta-kaavassa muinaisjäännösalueen merkintä. Osayleiskaavassa Kyminlinnan pääkäyttö on osoitettu osin muinaisjäännösalueeksi (SM), osin luonnonsuojelualueeksi ja muinaismuistoalueeksi (SL/SM) sekä osin muinaisjäännösalueeksi sekä palvelujen ja hallinnon alueeksi (SM/P/s ja SM/P). Kyminlinnan linnoituksen länsireuna rajautuu Metsähallituksen hallinnoimaan luonnonsuojelualueeseen.

Kyminlinna on osayleiskaavassa osoitettu myös valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi merkinnällä rky-1. Eräät rakennukset on lisäksi osoitettu rakennuskulttuurikohteiksi. Tällaisia ovat esimerkiksi molemmat kasarmirakennukset, portit, vartiotuvat ja varuskuntakerho. Suojelun toteuttamistapa ratkaistaan asemakaavoituksen ja/tai lupakäsittelyn yhteydessä museoviranomaisia kuullen.

Voimassa tai vireillä olevaa asemakaavaa ei ole.

Kymijoen oik ja lähialueiden arvokkaat kulttuurikohteet. Kymijoen eteläosan osayleiskaavan selvituksesta Rakennuskulttuuri ja muinaismuistot, MA-arkkitehdit 6.3.2013

P	Palvelujen ja haitinon alue, § 3,4,5.	luo	Natura 2000-verkoston kuuluva alue, §14. Alueen suojeluvoimien huomioon ottamisesta on säädetty LSL 65 ja 66§:ssä.
V	Virkistysalue, § 1,2.	rk1	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueella on MRL 43:2§ rakentamisrajoitus ja MRL 43:2§ ja 128§ mukainen toimenpiderajoitus. Aluetta on hoidettava siten, että edistetään luonnon monimuotoisuuden ja erityispiirteiden säilymistä.
VR	Retkeily- ja ulkoilualue, § 1,2. Alueelle saa rakentaa vain retkeilyä ja ulkoilua palvelevia rakennuksia.	rk1-1	Rakennuskulttuurikohde, § 1,2,6,7. Numero viittaa yleiskaavaselostuksen kohdeluetteloon.
RM	Matkailupalvelujen alue, § 1,2,4.	rk1-2	Vaikkunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue, § 1,2,6,7.
L	Liikennealue.	sm1	Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue, § 1,2,6,7.
S	Suojelualue, § 1,2. Luonnonsuojelulain 29§ perusteella suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu jalopuumetsä.	sm	Muinaisjäännös, § 1,2,8. Alueella sijaitsee muinaismuistolalla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös, johon kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Numero viittaa yleiskaavaselostuksen kohdeluetteloon.
SL	Luonnonsuojelualue, § 1,2,9,10. Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu luonnonsuojelualue.	st	Muinaisjäännösalue, § 1,2,8. Alueella sijaitsee muinaismuistolalla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös, johon kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Numero viittaa yleiskaavaselostuksen kohdeluetteloon.
SM	Muinaismuistoalue, § 1,2,8.	ma	Toisen maailmansodan kohde, §1,2. Sotahistorialliset rakenteet tulee säilyttää. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettyä Museoviraston lausunto. Numero viittaa yleiskaavaselostuksen kohdeluetteloon.
SM/P	Muinaismuistojen ja alueelle soveltuvien palvelujen alue, § 1,2,8.	tr	Arvokas maisema-alue, § 2. Maankäytössä, rakentamisessa ja ympäristönhoidossa on huomioitava alueen erityiset maisemalliset arvot.
MY	Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, § 1,2,16. Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden käyttöön. Maataloudessa ja metsänhoidossa on huomioitava alueen erityiset luonto- ja maisema-arvot. Alueelle saa rakentaa vain maa- ja metsätalouteen liittyviä rakennuksia.	me1	Tulvavaara-alue, § 1,2,5. Maankäytössä on huomioitava tulvavaara. Käytännössä vaurioituvia rakennusosia saa sijoittaa vain ylimmän tulvakorkeuden yläpuolelle.
W	Vesialue, § 11.	me1	Liikenteen melualue, § 1,15. Päiväajan melu voi ylittää 55 dB.
mo	Moottori- tai moottoriliikennetie.	me1	Melunohjeistatut.
yt/kk	Yhdystie tai kokoojajaku.	rm	Rautatieliikenteen melu- ja värinäalue, § 1,15. Rakentamisesta ja maankäytöstä alueella on pyydettyä Liikenneviraston lausunto.
s	Suojeltava historiallinen tie. Tien historialliset ominaispiirteet tulee säilyttää.		
-----	Kevyen liikenteen yhteystarve, § 11.		
-----	Ulkoliikenne, sijainti ohjeellinen.		
/s	Alue, jolla ympäristö säilytetään. Lisämerkintä osoittaa alueet, joilla rakentamisessa ja maankäytössä on huomioitava ympäristön erityiset arvot, § 2.		

Ote Kymijoen eteläosan osayleiskaavasta sekä kaavamerkintöjen selitykset.

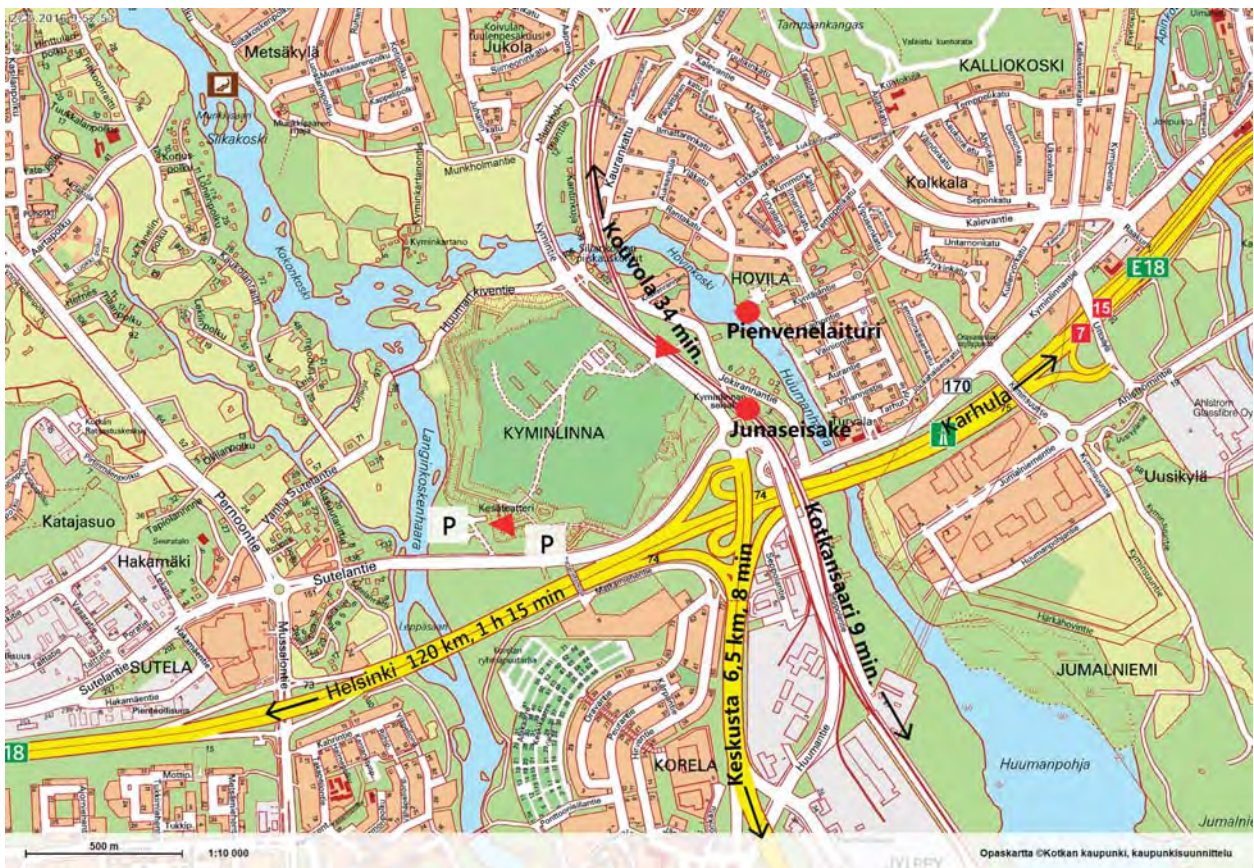
Liikenne ja saavutettavuus

Kyminlinna sijaitsee maantieteellisesti keskellä Kotkan kaupungin aluetta. Etäisyys Kotkan keskustaan on noin 6,5 kilometriä ja Karhulan keskustaan on matkaa noin 2,5 kilometriä. Muualta Kotkaan tuleville Kyminlinna näkyy E18 moottoritien varrella Kotkansaa- ren sisääntulotielle vievän liittymän vieressä. Kyminlinna on hyvin saavutettavissa autolla. Uudistetun E18 moottoritien myötä matka Helsingistä kestää reilun tunnin verran. Kyminlinnan eteläisen sisäänkäynnin vieressä on pysäköintitilaa.

Aivan Kyminlinnan vieressä sijaitsee Kou- vola-Kotka välisen junaradan seisake. Juna- yhteys Kouvolaan kestää noin puoli tuntia. Yhteys Kotkansaarelle kestää noin 9 minuut- tia. Juna liikennöi aivan keskustan Kantasa- tamaan saakka. Kotkan ja Kouvolan välillä kulkee arkisin kuusi junavuoroa päivässä. Junaseisakkeen vieressä on liityntäliiken- teen pysäköintipaikkoja.

Kyminlinna on paikallisesti hyvin saavutetta- vissa lähiliikenteen linja-autoilla. Kyminlinnan kohdalla olevilta pysäkeiltä pääsee joka puolelle Kotkaa: Karhulaan, Koivulaan, Kor- keakoskelle, Mussaloon tai esimerkiksi Laa- jakoskelle. Kaukoliikenteen linja-autopysäkki sijaitsee noin 1,4 kilometrin päässä Sutelan moottoritierampin yhteydessä.

Kyminlinna on hyvin kytkeytynyt pyörätie- verkostoon. Verkostoa pitkin Kyminlinna on saavutettavissa kaikista suunnista. Lisäksi Kyminlinnaan pääsee pienveneellä Hui- manhaaraa pitkin. Kyminlinnan itäpuolella sijaitsee pienvenelaitureita. Rajoitteena on moottoritien silta, jonka ali pääsevät vain matalahkot pienveneet. Vedenkorkeus saat- taa ajoittain estää liikenneyhteyden.

Kyminlinnan sijainti ja liikenneyhteydet.

Kyminlinnaa kiertävät joenhaarat tarjoavat mahdollisuuksia erilaisiin aktiviteetteihin, kuten koskenlaskuun. Kuva Juha Kärkkäinen.

Lähialueet, palvelut ja virkistysalueet

Kyminlinnan alue on Kymijoen jokihaarojen rajaama ja pientaloalueiden ympäröimä. Lähimmät pientaloalueet ovat Kaukola, Koivula, Hovila, Korela ja Lankila. Kyminlinnasta noin 1,4 kilometriä länteen sijaitsee automarket Prisma, joka tarjoaa lähimpänä kaupallisia palveluita. Vajaan kahden kilometrin päässä Kyminlinnasta itään sijaitsee Jumalniemen kauppakeskusalue, jossa on muun muassa tilaa vaativaa kauppa, kuten autokauppoja, huonekalukauppoja, kodinkonekauppoja yms. Karhulan keskustan liikkeet ja Karhulan tori sijaitsevat vajaan kolmen kilometrin päässä Kyminlinnasta itään.

Kyminlinnan lähistöllä sijaitsee kaksi pienteollisuusaluetta, joista lähimpänä Jylppy. Hakamäen pienteollisuusalue sijaitsee Prisman kyljessä Sutelassa. Karhulassa sijaitsevalla teollisuusalueella on pitkät perinteet ja sillä on tärkeä rooli seudun muotoutumisessa. Karhulan teollisuusympäristö on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä ja liittyy Kyminlinnan tavoin jokeen.

Vaikka Kyminlinna on vuosia ollut suljettuna, on sen vallien vierustoilla polkuja ja reittejä,

jotka ovat vapaasti ulkoilijoiden käytössä. Ulkoiluun ja virkistykseen sopivia reittejä kulkee myös Langinkoskenhaaran länsipuolella, kauniin kylämiljöön keskellä, sekä joen rantoja pitkin Korelan ryhmäpuutarhan kautta kohti Langinkoskea. Viereisen Kyminkartanon maiden, Kokonkosken rantojen, jalopuumetsikön ja arboretumin kautta pääsee Siikakosken kalastus- ja virkistysalueelle. Kyminlinnan itäpuolisen Huumanhaaran rantoja seuraamalla saapuu Huumanpohjan suistoalueelle, jossa on monimuotoista luontoa rantametsineen ja -matalikkoineen. Kyminlinnasta noin puolitoista kilometriä koilliseen sijaitsee Äijänvuoren alue, jossa kiertää valaistu kuntoilureitti. Lähellä Tampsankankaan alueella on Tampsan monttu-niminen uimapaikka, joka on muodostunut vedestä täyttyneelle vanhalle hiekanottopai-kalle.

Kyminlinnan kiertävät joenhaarat tarjoavat virkistysalueita kalastukseen, uimiseen, veneilyyn, melontaan ja koskenlaskuun. Niiden tarjoama virkistysarvo keskellä kaupunkia on valtakunnallisesti ainutlaatuinen.

Kyminlinna osana Kotkan kansallista kaupunkipuistoa

Ympäristöministeriö perusti 29.9.2014 päätöksellään Kotkan kansallisen kaupunkipuiston. Kotkan kansallisen kaupunkipuiston alue alkaa etelässä Lehmäsaaresta ja Ruotsinsalmen meritaistelun vesialueilta ja jatkuu rantapuistojen ja erilaisessa virkistyskäytössä olevien ranta- ja vesialueiden sekä rakennettujen kulttuuriympäristöjen välityksellä keskustan rakennetun kaupungin kautta Kymijoen haaroja myötäillen Siikakoskelle ja Korkeakoskelle. Myös Kyminlinna sekä Kyminlinnan edustan jokirannat kuuluvat kaupunkipuistoon. Koko alueen pinta-ala on noin 2 400 hehtaaria.

Kotkan kansallinen kaupunkipuisto toimii ekologisena käytävänä lähiseudun kansallispuistojen ja luonnonsuojelualueiden välillä (Valkmusan kansallispuisto ja Itäisen Suomenlahden kansallispuisto).

Kotkan roolina kansallisten kaupunkipuistojen verkostossa on säilyttää kertomus alun perin Itämeren ja Kymijoen antimien varaan syntyneestä linnoitus- ja rajakaupungista, joka sittemmin on vesivoiman ja hyvien satamiensa turvin kasvanut moni-ilmeiseksi satama- ja teollisuuskaupungiksi.

Kotkan kansallisen kaupunkipuiston statusta hyödynnetään matkailun markkinoinnissa. Kaupunki on vuoden 2016 alussa käynnistänyt kaupunkipuistoalueen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen. Työn yhteydessä suunnitellaan kaupunkipuiston alueelle ulkoilu- ja teemareittejä. Kaupunki tiedottaa kaupunkipuiston tarjoamista mahdollisuuksista paitsi asukkaille myös sidosryhmille, yhdistyksille ja yrityksille. Kaupunkipuistosta kehitetään matkailukohde ja sen tunnettuutta pyritään lisäämään muihin kansallispuistoihin verrattavalla tavalla. Kotkan kansallinen kaupunkipuisto on osa valtakunnallista kaupunkipuistoverkostoa.

Kalastusta Siikakoskella. Kansalliseen kaupunkipuistoon kuuluvat alueet Lehmäsaaresta Kymijoen haaroja pitkin Kyminlinnaan ja Siikakoskelle. Kuva Kotkan kaupunki.

Kotkan kansallisen kaupunkipuiston aluerajaus kartalla. Kaupunkipuistoon sisältyy sekä maa-alueita (vaaleampi vihreä) että vesialueita (tummempi vihreä).

Visio tulevaisuuden Kyminlinnaksi

Suljetusta alueesta eläväksi osaksi yhdyskuntaa

Kyminlinnan vahvuutena on sen alun alkaenkin strateginen sijainti. Kyminlinna voidaan sen historiallisen merkityksen vuoksi sekä sen luontoarvoja hyödyntäen kehittää kaikkien ulkoilu- ja virkistysalueeksi, kaupungin kulttuurin tapahtumapaikaksi sekä matkailun kovaksi kärjeksi. Vision ytimessä on Kyminlinnan turvallisuuden, käyttömahdollisuuksien, kiinnostuksen, kysynnän ja investointikeinon vaiheittainen lisääminen, kunnes alue on valmis seuraaviin kehitysskeliin ja niitä varten tarvittaviin investointeihin.

Kyminlinnalla on vahva paikallinen, mutta myös laajempi merkitys. Vuosisatoja suljettuna ollut alue herättää mielenkiintoa ja uteliaisuutta erityisesti paikallisissa asukkaissa, jotka ottavat ilolla alueen omakseen. Tulevaisuudessa Kyminlinna tulee myös seudun ja metropolialueen asukkaiden sekä kansallisen ja kansainvälisen yleisön löydettäväksi.

Kaakkoisrannikon vapautuneille varuskunta-alueille on etsitty aikaisemmissa selvityksissä liiketoimintakäyttöä. Kyminlinnalla arvioidaan olevan mahdollisuus toimia myös elinkeinoympäristönä, mikäli sen uudessa käyttötarkoituksessa yhdistetään erilaisia toimintoja ja alueen ympärivuotiselle käytölle saadaan luotua toimintaedellytykset.

Puolentoista tunnin päässä, kun mukaan lasketaan pääkaupunkiseutu, saavutetaan jo yhteenlaskettuna lähes 2 miljoonan yleisö. Pelkkä Kyminlinnan porttien avaaminen houkuttelee siis hyvin suuren yleisön edellyttäen, että kohdetta kyetään markkinoimaan oikein ja täsmällisesti.

Ulkoilu ja virkistys

Kyminlinnan vallit sekä niiden viereiset alueet ovat jo nyt ulkoilijoiden käytössä. Vallien sisäpuoliset alueet tarjoavat uniikin luontokokemuksen, johon yhdistyy myös seudun dramaattinen historia.

Virkistysalueena käyttäminen edellyttää, että alueelle saadaan turvalliset kuljettavat reitit. Kuljettavilla reiteillä tulee olla va-laistus ja opasteet. Hankalasti kuljettavaan maastoon tai herkille luontoalueille voidaan sijoittaa siltoja ja pitkospuita. Talviliikuntamahdollisuuksia ajatellen linnoituksen alueella voidaan toteuttaa lumen tultua hiihtolatuja. Reittimerkkien lisäksi linnoitus-alueella tarvitaan alueen arvoista kertovia infotauluja. Reittien tiedotuskanaviksi soveltuvat kaupungin liikuntapalvelujen sivut ja Metsähallituksen ylläpitämä reittipalvelu.

Kyminlinnaa ympäröivillä jokiuomilla on suuri virkistysarvo. Joenrannoille on kehitettävissä ulkoilu- ja virkistystoimintaan liittyviä palveluita. Kalastus, veneily, melonta, koskenlasku ja uiminen ovat nykyisiä virkistystoimintoja,

joita edelleen kehittämällä voidaan luoda lisäarvoa Kymingin alueelle.

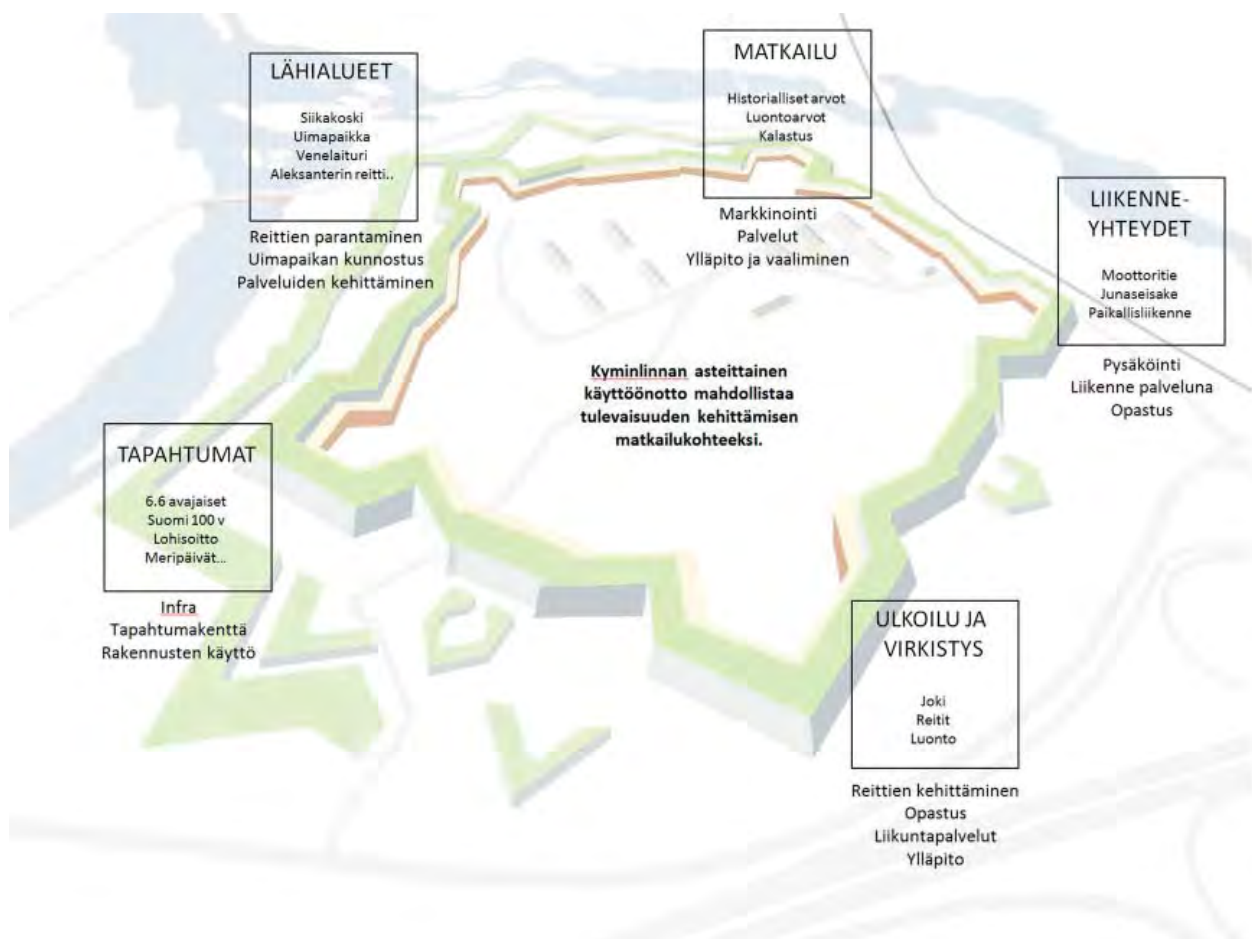
Yleisötapahumat

Sijaintinsa ja laajojen alueidensa vuoksi Kyminlinna soveltuu erilaisille yleisötapahumille. Kulttuuri on keskeisin osa Kotkan vetovoimaisuutta, ja Kyminlinna voisi avautuessaan toimia Kotkan kulttuuritarjontaa täydentävänä tekijänä. Vastaavasti kulttuurin tekijät voisivat ottaa sen vastaan tapahtumapaikkana jo vakiintuneille tapahtumille ja uusille avauksille.

Ensivaiheen käyttöönotossa linnoitusalueella tarvitaan yleisön kuljettavien reittien lisäksi tapahtuma-aukio. Alueelle voidaan järjestää tapahtumien ajaksi väliaikaiset huoltotilat ja käymälät. Suurten tapahtumien ja pysyvän toiminnan järjestämistä helpottaisi pysäköintipaikkojen ja kunnallistekniikan rakentaminen. Tapahtumat voivat alkuun olla esimerkiksi leirejä ja retkeilytapahtumia.

Meripäivien aikaan kaupungin rajallinen majoituskapasiteetti rajoittaa kävijöiden viipymistä Kotkassa. Meripäivien kaltaisten tapahtumien yhteydessä Kyminlinnassa voisi olla järjestettynä telttakylämajoitus ja kuljetus kaupungin keskustaan esimerkiksi rautateitse hyödyntäen Kyminlinnan junaseisaketta.

Yleisötapahumien järjestämistä varten tarvitaan tapahtumien tuottajia, jotka ovat kiinnostuneita käyttämään Kyminlinnaa tapahtumakohteena. Kiinnostuksen löytäminen on mahdollista, sillä Kotkan seudulla toimii jo varsin aktiivinen kolmannen sektorin toimijajoukko, joka järjestää kesäteattereita, erilaisia kuoro-, kirpputori- ja kaupunginosa-tapahtumia. Erilaisten kaupunkitapahtumien järjestäminen Kyminlinnassa kasvattaisi linnoituksen tunnettavuutta ja edistäisi sen tulemistä osaksi Kotkan kaupunkiyhteisöä.

Tavoitteita Kyminlinnan asteittaisessa käyttöönotossa.

Matkailu

Matkailunäkökulmasta katsoen Kotkan seudun nähtävyyshkohteet tukevat toisiaan. Kyminlinna on osa Kotkan kansallista kaupunkipuistoa. Sen myötä on olemassa liitos muihin seudun kansallispuistoihin: Valkmusa, Itäisen Suomenlahden kansallispuisto sekä Repoveden kansallispuisto. Seudun linnoitusrakennelmat ja sotahistoria ovat kehitettävissä matkailukohteeksi, jossa Kyminlinna on osa laajempaa matkailukohdekokonaisuutta. Matkailijoiden houkutteluun tarvitaan paikallisia ja seudullisia, mutta myös seuturajat ylittäviä palvelukokonaisuuksia.

Matkailukohteeksi kehittäminen vaatii alueen kunnostamista ja ylläpitoa. Lisäksi tarvitaan alueen arvojen esiin tuomista, markkinointia ja palveluiden kehittämistä. Majoitus- ja ravintolapalvelujen kaltaisten peruspalveluiden ohella kävijöille tulee tarjota monipuolisia toiminnallisia palveluita ja mielekästä tekemistä. Palveluiden tulee olla helposti saatavilla ja liikkumisen paikasta toiseen on oltava vaivatonta ja nopeaa.

Matkailijoita varten voidaan Kyminlinnan alueelle ensivaiheessa rakentaa retkeilypaikat grillauspisteineen. Jatkossa alueella on tarve kehittää palveluja kuten venevuokrausta, laituri- ja pienimuotoisia majoituspalveluita ja kahvilaravintola. Kyminlinnassa voi sijaita infokeskus, joka tarjoaa tietoa paitsi Kyminlinnasta myös lähialueen matkakohteista sekä Kotkan kansallisesta kaupunkipuistosta. Rakennukset, jotka nyt ovat pois käytöstä, muodostavat alkuvaiheessa haasteen matkailuun avaamiselle. Rakennusten väliaikainen suljettuna pitäminen on perusteltua turvallisuussyistä siihen saakka, kunnes rakennuksilla on uusi omistaja ja käyttötarkoitus.

Linnoituksen alueella voidaan järjestää opastettuja retkiä. Matkailukohteeseen on mahdollista perustaa 4G/GPS-pohjainen opasjärjestelmä tai sovellusohjelma, jonka avulla kävijöille tarjotaan sijaintiin perustuvaa historiatietoa linnoituksesta.

Kotkan kaupungin tavoitteena on matkailua tukevan veneilyn kehittäminen. Vierasvenelaituri mahdollistaisi paikallisille veneilijöille ja yhä lisääntyvälle veneilyharrastajien joukolle yhteyden Kyminlinnaan.

Kotkan kehityshankkeet, esimerkiksi Kantasataman hanke ja risteilyliikenteen lisääminen, tuovat lisää kävijöitä myös Kyminlinnaan. Linnan sijainti Kouvolaan johtavan radan varrella mahdollistaa nopeat siirtymät suoraan satamasta ja kaupungin keskustasta. Matkan voisi taittaa myös historiallisella junalla, jolloin siirtyminen olisi elämys itsessään. Kyminlinna tarjoaa nopean pääsyn luontoon ja ulkoiluun risteilymatkustajalle tai yhdistää sen vierailijakokemukseen Vellamossa tai Kantasatamassa.

Kyminlinna on osa venäläisten ja jossain määrin myös ruotsalaisten identiteettiä sekä kulttuuriperintöä. Kenraali Suvorovilla oli historiallisena henkilönä huomattava merkitys nykyisen venäläisen identiteetin muokautumiselle, ja Kyminlinnan rakentaminen on tämän identiteetin yksi artikulaatio. Osana suurvaltojen kamppailua pohjoisella pallonpuoliskolla Kyminlinna edustaa myös kiinnostavaa osaa poliittisesta historiasta. Tästä seuraa, että Kyminlinnalla historiallisena kohteena on suuri merkitys erityisesti venäläisille turisteille mutta myös muille kansainvälisille vierailijoille.

Metropolialueen itäinen portti

Kotkan ja Kaakkois-Suomen alueen kehitys on sidoksissa Helsingin metropolialueen kehitykseen. Kyminlinnan alue voidaan nähdä metropolialueen itäisenä jatkeena. Metropolialueen osana toimimista edistää noin vuosi sitten valmistunut moottoritie. Kyminlinna voisi palvella 'Kotka osana kasvavaa metropolialuetta' -tyyppistä visiota, joka mahdollistaa joustavan liikkumisen pääkaupunkiseudun suuntaan. Etätyön lisääntyminen ja toimistosidonnaisuuden väheneminen kasvattaa Kotkan merkitystä viihtyisänä ja kustannuksiltaan kohtuullisena asuinpaikkana. Myös Kyminlinnassa voi tulevaisuudessa

sijaita harkitusti toteutettua asumista, joka yhteisönä, rakenteiltaan ja arkkitehtuuriltaan sopeutuu ja tukee linnoitusalueen käyttöä.

Alue voisi toimia porttina Venäjälle ja palvella metropolialueelle suuntautuvaa venäläisen taiteen ja kulttuurin tuontia. Kymninlinnaan voisi sijoittua suomalaista ja kansainvälistä yleisöä palvelevaa sekä venäläisestä taiteesta ja kulttuuriperinnöstä ammentavaa toimintaa.

Tällä hetkellä Kotkan kaupunki neuvottelee erilaisten taideinstituutioiden kanssa Kanta-sataman hankkeen yhteydessä näyttelyiden tuomisesta kansainvälisille yleisöille Kotkassa. Kotkassa toimii jo taiteen perusopetusta tarjoava Repin-Instituutti, jonka opettajat tulevat Pietarin taideakatemiasta. Historiansa ansiosta Kymninlinna voisi olla erinomainen Venäjän ja pohjoismaisen taiteen ja kulttuurin kohtaamispaikka.

Linnoituksen korjaaminen ja uudisrakentaminen

Linnoituksen alue kestää harkittua uudisrakentamista. Suunnitteluratkaisujen on tuettava Kymninlinnan suojelua ja vaalimista historiallisena muistomerkkinä. Linnoituksen sisäosien rakentamisessa ja maahan kajoavissa käytöissä on vältettävä arkeologisesti herkimpiä ja potentiaalisimpia alueita.

Kulttuuriympäristön monipuoliset arvot on säilytettävä (Valtioneuvoston päätökset valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uusimisesta 13.11.2008 ja RKY 2009-inventoinnin voimaantulosta 22.12.2009).

Rakentaminen, muut muutokset ja alueen hoito on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät puurakenteiden päälle perustetut vallit vahingoitu. Pohjanvahvistuksia ja puupaalutuksia on osalla päämuuria, vallihautaa, vastamuuria sekä eri kohdissa kasemattialueella. Puurakenteita on säilytettävä kosteina, koska kuivuneina ne lahoaisivat ja aiheuttaisivat vallien sortumista. Kuivumisen estämiseksi pohjaveden pinnalle on määritelty

korko, jota pidetään nykyisellään yllä padotuksin ja ojien kaivusvyöyksien määrittelyllä.

Uudisrakentaminen ja myös muunlainen alueen uusi käyttö edellyttää paloturvallisuuden huomioimista. Uusien kulkuteiden puhkaisemista tai vanhojen laajentamista ei voida toteuttaa ilman huolellisia selvityksiä.

Muurien ja rakenteiden korjaaminen alkuperäistä vastaavaan tilaan sekä kunnon ylläpitäminen kaikkien muurien osalta on kallista ja aikaa vievää. Huomiota, korjauksia ja ylläpitoa vaativat muun muassa muurien perustukset, itse muurit kivi- ja tiilirakenteineen, niiden katteet ja suojakerrokset, kasvillisuus sekä kulkuun ja yleisöturvallisuuteen liittyvät rakenteet.

Sää ja hoidon puute aiheuttavat vaurioita, jotka tavallisesti alkavat rakenteiden heikommista kohdista. Hoidotta olevat rakenteet raukeavat maa- ja kivikasoiksi. Tapaturmariskit prosessin kulussa ovat huomattavan suuret.

Korjaaminen rekonstruktioihin asti on taloudellisesti raskain vaihtoehto. Kevyemmin toteutettavassa suojaamisessa on useita tasoja ja vaihtoehtoja. Suojaaminen voi esimerkiksi tapahtua käyttämällä erillisiä kattorakenteita, perinteisiä savisaartoja, peittämisiä ja täyttöjä sekä paikalleen lujittamisia. Kaikki ratkaisut vaativat dokumentointia, suunnittelua, lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutusten arviointia ainakin pohjaveden ja luonnon suhteen. Ratkaisut vaativat myös kustannusten arviointia, ammattitaitoisia toteutuksia sekä pysyvän hoidon ratkaisemista. Toimenpiteillä on mahdollistettava linnoituksen käyttöjen kehittäminen sekä kävijöiden ja käyttäjien turvallisuus.

Linnoituslaitteiden tulevaisuudelle voidaan asettaa seuraavat tavoitteet:

1. Jo korjattujen ja rekonstruoitujen rakenteiden säilyttäminen kunnossa
2. Linnoituksen lisääntyvän käytön vaatimat korjaukset, saavutettavuuden parantaminen ja henkilöturvallisuuden varmistaminen.
3. Aktiivisesti lujitettavat ja suojattavat, hoidetuiksi raunioiksi jätettävät osat linnoituslaitteita.
4. Maisemanhoitotöitä jatketaan keskeytyksettä maavalleilla, vallihaudassa ja ulkovarustusten rakenteissa, jotta kasvava vesakko ei vaurioita niiden rakenteita.

Luontoarvot

Alue koostuu monipuolisesta luonnosta ja lajistosta. Luontoarvot on huomioitava alueen käytössä ja sen suunnittelussa. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpia elinympäristöjä linnoituksen sisäosissa ovat lehdot, suot ja osin myös avokalliot.

Luontotyypeistä tulisi säilyttää ainakin edustavimmat alueet. Vanhimmat ja kookkaimmat lehtipuut tulisi säilyttää, sillä niillä on merkitystä muun muassa monille harvinaisille hyönteislajeille. Pensaskerrosta ei tule harventaa voimakkaasti, sillä se yksipuolistaisi pesimälinnustoa etenkin lehtokuvioilla. Metsäalueilla jo olevaa tai jatkossa syntyvää lahoppuuta ei tulisi poistaa. Lahopuu on tärkeää monien lintu-, hyönteis- ja sienilajien kannalta. Ranta-alueen lehdot eivät tarvitse tällä hetkellä hoitoa eikä puustoa tulisi siellä ainakaan laajemmin käsitellä. Vierasperäistä kasvilajistoa voidaan poistaa. Vallialue tulisi ennallistaa kedoksi eli kuivaksi ja matalakasvuiseksi.

Vallialueen säilyminen kasvillisuudesta avoimena auttaa olemassa olevien rakenteiden säilymistä. Kyminlinnaa tulee pitää avoimena vähintään siten kuin se tällä hetkellä on. Avoimenapito voidaan toteuttaa joko leikkaamalla tai niittämällä alueen heinäk kasvillisuus ja raivaamalla puuvartinen kasvillisuus, sekä järjestämällä alueelle ympäristöä avoimena pitäviä laiduneläimiä. Linnoituksesta on laadittu hoito-ohjeet karttoineen ja ohjeissa on huomioitu erilaiset biotoopit sekä eliöstö ja linnusto (Luonto Linnoituksessa -projekti). Hoitotyössä on noudatettu ja tulee edelleenkin noudattaa suunnitelmaa. 15 vuotta vanhan hoitouunnitelman päivittäminen on tarpeen. Uudempia, muuta kasvillisuutta tukahduttaneita lajeja (kuten haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltua jättiputkea) on juuri saatu raivatuksi pois; seurantaa ja hoitoa ei voi kuitenkaan jättää kesken.

Linnoitusta on nyt 40 vuotta hoidettu vuosittain 7-50 miehen ja laiduneläinten voimin. Hoidon jatkuminen on tärkeää, sillä parikin vuotta hoitamattomana, tekee viime vuosien työt turhiksi ja alkaa rapauttaa muureja.

Työryhmän ehdotukset

Työryhmän ehdotukset Kyminlinnan hoidosta, käytöstä ja kehittämisestä

Kyminlinnan linnoitus on ollut sotilaskäytössä yli 200 vuotta vuoteen 2005 asti. Armeijan lähdettyä Kyminlinna on ollut käytännössä vailla käyttöä ja suljettu alue. Viimeisten kymmenen vuoden aikana linnoitusalueesta on tehty erilaisia selvityksiä vaihtelevalla intensiteetillä ja pyritty selvittämään kohteen jatkokäyttömahdollisuuksia. Kesällä 2015 asetettu työryhmä on koostanut tähän suunnitelmaan olemassa olevat tiedot ja tehnyt seuraavat ehdotukset:

1. Kyminlinnan tulevaisuus on tapahtuma-, virkistys- ja matkailukäytössä

Kyminlinna on historialtaan, arkkitehtuuriltaan ja luontoarvoiltaan erittäin arvokas kohde, joka on monella tavalla ja tasolla suojeltu. Se on myös osa itäisen Suomenlahden alueen linnoituskokonaisuutta. Kyminlinnan ja siihen liittyvien luontoalueiden tulee palvella alueen asukkaita ja matkailijoita tapahtumapaikkana, virkistysalueena ja matkailukohteena. Se toteutuu parhaiten yhdistämällä Kyminlinna-kokonaisuuden suojelunäkökulmat linnoitusalueen kehittämiseen.

2. Kyminlinnan omistus keskitetään suurimmalta osin Metsähallitukselle

Valtio omistaa Kyminlinnan alueen rakennuksineen ja rakennelmineen. Linnoitusalueen koko on yhteensä noin 74 hehtaaria.

Luontoalueita hallinnoi nyt Metsähallitus ja linnoitusalueetta Senaatti-kiinteistöt.

Tulevaisuuden kannalta on tarkoituksenmukaista keskittää Kyminlinnan omistaminen, kehittäminen ja hoito Metsähallitukselle siten, että karkeasti arvioituna yli 90 prosenttia Kyminlinnan alueesta on Metsähallituksen hallinnassa. Valtion sisäinen hallinnansiirto ehdotetaan tehtäväksi 1.1.2017 lukien. Rakennuksia ja niiden tarvitsemia tonttimaita ei siirretä Metsähallitukselle, vaan ne jäävät edelleen Senaatti-kiinteistöjen omistukseen. Valtion omistuksella voidaan varmistaa Kyminlinnan säilyminen ja hoito pitkällä aikavälillä ja sen käyttö julkisena nähtävyys- ja matkailukohteena sekä virkistysalueena. Metsähallitus tarvitsee omistajavelvoitteiden ja -tehtävien hoitamista varten rahoitusta.

3. Kyminlinnan rakennuksille etsitään uutta käyttöä ja alue kaavoitetaan

Kotkan kaupunki ryhtyy valmistelemaan Kyminlinna asemakaavaa yhteistyössä valtion kanssa. Kaavoituksella vahvistetaan Kyminlinnan käyttötarkoitus, kehittyminen ja säilyminen. Kaavoituksella pyritään myös mahdollistamaan taloudellisesti kestäväällä tavalla Kyminlinnan säilytettävien rakennusten käyttö ja korjaaminen sekä varaamaan mahdollisuus uudisrakentamiselle.

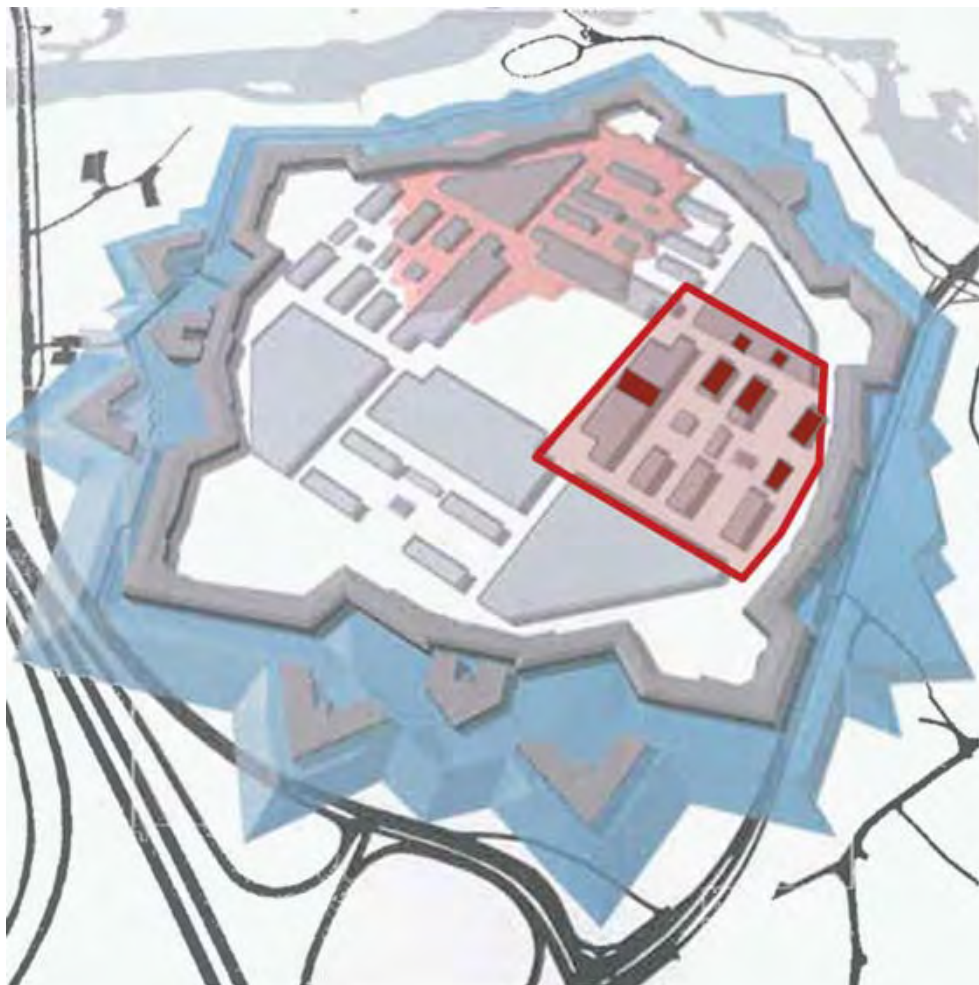
Kyminlinnan alueella on 19 pääosin tyhjillään olevaa rakennusta. Osa rakennuksista on arvokkaita suojelukohteita, osa tavallisia käyttö rakennuksia ja osa purkukuntoisia varastorakennuksia. Rakennuksille ei ole julkista käyttöä Kotkan kaupungilla tai valtiolla.

Muurien sisäpuolelle oli alun perin tarkoitus rakentaa rakennuksia yhdeksään kortteliin. Työryhmä ehdottaa, että nykyinen osittain rakennettu kortteli kaavoitetaan. Kortteliin kaavoitetaan lisärakennusoikeutta tai selvitetään sellaisen mahdollisuutta. Kaavoittamalla mahdollistetaan olemassa olevien rakennusten käyttötarkoituksen muutokset ja sitä kautta rakennusten säilyminen. Kaavoituksen tulee mahdollistaa korttelin myyminen. Muut kahdeksan korttelia jäävät luonto- ja nähtävyysskäyttöön.

Kyminlinnan kunnallistekniikka on erittäin huonossa kunnossa. Alueen ja rakennuksien käyttöä varten täytyy tehdä uudet kunnallistekniset liittymät ja verkostot. Rakennuskustannukset ehdotetaan jaettavaksi kaupungin ja valtion välillä.

Tavoitteena on löytää rakennuksille käyttöä. Uusia omistusrakenteita pyritään toteuttamaan siten, että omistajarakenteet tukevat Kyminlinnan pääkäyttötarkoitusta. Rakennuksiin toivotaan toimintaa, joka voisi hyötyä Kyminlinnasta ja hyödyttää Kyminlinnan kävijä kuntaa. Osa rakennuksista voitaisiin muuttaa myös asuinkäyttöön.

Kaavoitettavan lisärakentamisen kortteli (punainen rajaviiva).

4. Kyminlinnalle tehdään yksilöity käyttösuunnitelma

Metsähallitus tekee yhteistyössä Kotkan kaupungin kanssa Kyminlinnalle nähtävyy- ja virkistysaluesuunnitelman, jossa huomioidaan myös turvallisuusnäkökulmat. Tarvittavat rakennus- yms. toimenpiteet ja tulevaisuuden ylläpito ja alueen kehittäminen rahoitetaan valtion budjetista.

Kotkan kaupunki tekee yhteistyössä Metsähallituksen kanssa kevyen liikenteen ja virkistyskäytön suunnitelman, jonka toteutus ja tulevaisuuden hoito, ylläpito ja kehittäminen rahoitetaan Kotkan kaupungin budjetista.

Rakennusten käyttöä ja lisärakentamismahdollisuuksia valmistellaan Senaatti-kiinteistöjen, Metsähallituksen, Kotkan kaupungin ja Museoviraston yhteistyönä. Senaatti-kiinteistöt suorittaa myymisen luovutuslain mukaisesti.

5. Kyminlinnan vanhoille linnoitusrakenteille tehdään kunnostusohjelma

Itäiset ja eteläiset linnoitusrakenteet on kunnostettu viime vuosikymmeninä, ja ne ovat kohtuullisessa kunnossa. Läntiset ja pohjoiset linnoitusrakenteet ovat tällä hetkellä kunnostamattomia ja vaurioitumassa. Näillä alueilla liikkuminen on monin kohdin hyvin vaarallista.

Metsähallitus tekee linnoitusrakenteille noin 10 vuoden mittaisen kunnostusohjelman, ja sille osoitetaan rahoitus valtion budjetista.

6. Kyminlinna kehittämisen organisoituminen

Metsähallitus alueen merkittävimpana valtion kiinteistöjen omistajana tulee olemaan päävastuussa Kyminlinna kehittämisestä ja aktivoimisesta.

Metsähallitus toimii lukuisissa kohteissa eri puolella Suomea operoijana, ja yhteistyö alueiden kuntien kanssa on toiminut hyvin. Kyminlinnan kohdalla yhteistyö organisoidaan vastaavalla hyväksi havaitulla tavalla. Kotkan kaupunki on Metsähallituksen tärkein

yhteistyökumppani. Toiminnan johtamiseen luodaan yhteistyöryhmä, johon liitetään soveltuvien osien Kotkan palveluverkostoa sekä kolmannen ja neljännen sektorin toimijoita.

7. Kyminlinna pyritään avaamaan yleisölle kesällä 2017

Ennen kuin Kyminlinna voidaan avata edes osittain yleisölle, täytyy tehdä toimenpiteitä, jotta Kyminlinnan nähtävyyksarvoista saa riittävän käsityksen, liikkuminen alueella on turvallista ja kohde on riittävän helposti saavutettavissa. Näihin valmisteluihin on ryhdyttävä mahdollisuuksien mukaan vuoden 2016 puolella.

Linjausten taloudelliset vaikutukset

Valtio myöntää Metsähallitukselle 825 000 euroa vuonna 2017, 1 260 000 euroa vuonna 2018 ja vuosina 2019-2029 385 000 euroa/vuosi liitteenä olevan Kyminlinnan kustannuslaskelman mukaisesti. Kyminlinnan huonokuntoisten muurien korjaamiseksi tehdään 10 vuoden mittainen kunnostusohjelma, johon tarvitaan (edellisen lisäksi) yhteensä 3 850 000 €.

Kotkan kaupunki rakentaa kevyen liikenteen verkoston Metsähallituksen kanssa yhdessä tehdyn suunnitelman mukaisesti alueen vaiheittainen käyttöönotto huomioiden. Asemakaavoituksen yhteydessä suunniteltavat kadut toteutetaan asemakaavan toteutumisen myötä kaupungin kustannuksella.

Mahdollisten tapahtumakenttien tms. rakentamisesta sovitaan erikseen Metsähallituksen ja Kotkan kaupungin välillä.

Liitteet

LIITE 1 Kyminlinnan kustannuslaskelma

LIITE 2 Kyminlinnan aikaisempia selvityksiä

Kyminlinnan kustannuslaskelma

Kohde	2017	2018	2019-2029	YHTEENSÄ
Palveluvarustus (sis. suunnittelu ja raportointi)	200 000 €	100 000 €		300 000 €
Rakennukset, korjaaminen (sis. suunnittelu ja raportointi)	80 000 €	310 000 €		390 000 €
Rakennukset, purkaminen (sis. suunnittelu ja raportointi)	30 000 €	30 000 €		60 000 €
Rakennukset, uudisrakentaminen (sis. suunnittelu ja raportointi)	50 000 €	300 000 €		350 000 €
Luonnonhoitoon ja maisemahoitoon liittyvät investoinnit (sis. suunnittelu ja raportointi)	85 000 €	85 000 €	85 000 € /v	170 000 € ja 850 000€ pitkäaikaiseen 10 v luonnon ja maiseman kunnostukseen
Historiallisten rakenteiden korjaus (sis. suunnittelu ja raportointi)	200 000 €	300 000 €	300 000 € /v	500 000 € ja 3 000 000 € 10 v korjaushjelma. Yhteensä 3 500 000 €
Arkeologiset tutkimukset investointeja varten	90 000 €	50 000 €		140 000 €
Kehittämissuunnitelma	60 000 €	60 000 €		120 000 €
Viestintä ja markkinointi	30 000 €	25 000 €		55 000 €
YHTEENSÄ	825 000 €	1 260 000 €	385 000 €	2 085 000 €
				ja 3 850 000 € muurien korjauksiin sekä luonnon ja maiseman kunnostukseen 2019-2029

KYMINLINNAN SELVITYKSET

#	Selvitys / aineisto	Tilaaaja	Laatija	Sivuja	Sijainti	Päiväys	Sorttaus
1	Kyminlinnan kuntoarvio	Senaatti-kiinteistöt	Casaco Studio Oy, Sanna Ihatsu	126	Senaatti, Buildercom projektipankki	29.1.2016	2016
2	Kyminlinnan alueen luontoarvioista (perustuu pääosin environ 2004 selvitykseen)		Metsähallitus, Kimmo Kolehmainen	1	Senaatti, Buildercom projektipankki	28.10.2015	2015
3	Ympäristötekkinen riskiluokittelu, dokumenttinumero 324069		Senaatti-kiinteistöt, Asko Heinaro	2	Senaatti, Buildercom projektipankki	15.9.2015	2015
4	Kaakkois rannikon vapautuneiden varuskunta-alueet liiketoimintakäyttöön -hanke. 5. Kyminlinna		Cursor Oy	26	Senaatti, Buildercom projektipankki	30.4.2015	2015
5	Kyminlinnan pintavesien hallinta ja kuivatussuunnitelma		Ympäristösuunnittelu Harju-Soini Ky	13	Senaatti, Buildercom projektipankki	8.1.2014	2014
6	Kyminlinnan aluerävaamisen loppukatselmoinnin tiedoksianto		Reserviupseerikoulu Hamina, Jukka-Pekka Nurmela ja Risto Ahokas	4	Senaatti, Buildercom projektipankki	20.11.2014	2014
7	Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamistarpeesta: Lentotuhkien ja pohjakuonien käyttö valtatie 7 (E18-moottoritien) meluvalvintakäyttöön -hanke. 5. Kyminlinna	Liikennevirasto	Kaakkois-Suomen ELY-keskus		www.ymparisto.fi	4.7.2013	2013
8	Kymijoen eteläosan osayleiskaavan selvitys Rakennuskulttuuri ja muinaismuistot		MA-arkkitehdit	47	http://www.kotka.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/kotka/embeds/kotkawwwstructure/17932_rky_selostus130313c_1_.pdf	6.3.2013	2013
9	Kotkan kansallisen kaupunkipuisto - perustamisselvitys 2013	Kotkan kaupunki		92	http://www.visitkotka.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/kotka/embeds/visitkotkawwwstructure/16993_kkp_2013_web.pdf	2013	2013
10	Ruotsinsalmen merilinnointi ja tykkipatteri Katariinan toimenpide-ehdotuksia, opinnäytetyö 2013	Museovirasto	Christian Rummukainen	50	https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56967/Rummukainen_Christian.pdf?sequence=1	2013	2013
11	Kyminlinnan maalinnointuksen päämuurin kunto ja korjausselvitys, opinnäytetyö 2013	Museovirasto	Laura Salo	55	https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/56946/Salo_Laura.pdf?sequence=1		2013
12	Maanteiden meluselvitys 2012, Vt 7 Pyhtää-Hamina	Liikennevirasto			http://www2.liikennevirasto.fi/meluselvitys2012/23_Kotka/Liite_23_2_.pdf	31.5.2012	2012
13	Kyminlinnan historiaa		Teemu Leivo	8	http://www.sshs.fi/binary/file/-/id/17/fid/351/	27.8.2011	2011
14	Kyminlinnan linnoituksen komendantintalo – Rakennushistoriaselvitys ja pohdintaa interiöörin entistämisestä, Opinnäytetyö		Nina Järvinen		https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/34129/Jarvinen_Nina.pdf?sequence=1	2011	2011
15	Haag-inventointi (viranomais selvitys)				Senaatti, Buildercom projektipankki	2011	2011
16	Ote, Kyminlinna-osio, Haminan vankilaa varten tehdystä koosteesta 2011			9	Senaatti, Buildercom projektipankki	2011	2011
17	Puusiltojen kuntokartoitus 2010		Museovirasto, Yrjö Elomaa	26	Senaatti, Buildercom projektipankki	2010	2010
18	Valtatie 7 (E18) välin Koskenkylä – Vaalimaa väyläestetiikka, Esiselvitys	Tiehallinnon Kaakkois-Suomen tiepiiri	Frei Zimmer Oy	30	http://mb.cision.com/Public/MigratedWp/81624/693193/9ba7974a081d0d2e.pdf	1.10.2009	2009
19	Kyminlinnan historia, nykytila ja tulevaisuuden käyttötutkimukset. Diplomityö. TKK, Arkkitehtiasasto, 2006		Katariina Ockenström	112	Senaatti, Buildercom projektipankki	2006	2006
20	Kotkan Kyminlinnan kaivaus 2006		Museovirasto, Päivi Hakanpää	159	http://kulttuuriymparisto.nba.fi/net/sovellus/rekisteriportaali/mjhanke/read/asp/hae_liite.aspx?id=104494&ttvyppi=pdf&kansio_id=285	2006	2006
21	Huoltotieluonnos 2006		Museovirasto, Yrjö Elomaa			19.9.2006	2006
22	Kyminlinnan maaperän kunnostuksen loppuraportin (31.1.2005) hyväksyminen	Puolustushallinnon rakennuslaitos	Kaakkois-Suomen Ympäristökeskus	2		14.2.2005	2005
23	Kotkan Kyminlinnan kaivaus, Suvorovin linnoituksen kartoitus ja Kyminlinnan ympäristön sotahistoriallisten kohteiden inventointi 2005		Museovirasto, Päivi Hakanpää	213	Senaatti, Buildercom projektipankki	2005	2005
24	Hoitosuunnitelma 2005	Museovirasto, Sanna Ihatsu	Metsähallitus, Kimmo Kolehmainen	7	Senaatti, Buildercom projektipankki	14.4.2005	2005
25	Vedenalaisten muinaisjäännösten inventointi raportti 13.-15.9.2005		Museovirasto, Meriarkeologian yksikkö	20	Senaatti, Buildercom projektipankki	2005	2005
26	Päämuurin kuntokatselmus 9.11.05		Sanna Ihatsu ja Eija Naakka	8	Senaatti, Buildercom projektipankki	2005	2005
27	Kyminlinnan maaperän kunnostus, työnumero 108150, Elo-marraskuu 2004	Puolustushallinnon rakennuslaitos	Ramboll Oy	54	Senaatti, Buildercom projektipankki	30.11.2004	2004
28	Kyminlinna rakennushistoriaselvitys	Senaatti-kiinteistöt	Arkkitehtitoimisto Okulus Oy	166	Senaatti, Buildercom projektipankki	30.10.2004	2004

29	Kyminlinnaa tutkimassa. Kotkan Kyminlinnan linnoitusalueen arkeologisista tutkimuksista. (Muinaistutkija)	Suomen arkeologinen seura Ry, Marita Kykyri	http://www.sarks.fi/mt/pdf/2004_4.pdf	2004	2004	
30	Kotkan Kyminlinnan luontoselvitykset 2004	Enviro Oy, Marko Vauhkonen	47 Senaatti, Buildercom projektipankki	joulukuu 2004	2004	
31	Kyminlinnan restauroinnin hankesuunnitelma 2002	Museovirasto	Arkkitehtitoimisto Koskinen & Schalin Oy	58 Senaatti, Buildercom projektipankki	31.12.2002 / 22.9.2003	2003
32	Maaperän pilaantuneisuustutkimus Kyminlinna, työ 104936	Puolustushallinnon rakennuslaitos	SCC Viatek Oy	12 Senaatti, Buildercom projektipankki	3.11.2003	2003
33	Kyminlinna Bastioni, 1:n kasemattialueen rakenteellinen selvitys	Insinööritoimisto Innostructura Oy	Senaatti, Buildercom projektipankki	31.12.2003	2003	
34	Kotka, Kyminlinna, Kymin kappeli ja vanha kymenkartano, keskiaikaisen kappelin ja kartanon alueen koekaivaus, kaivauskertomus	Kymenlaakson maakuntamuseo, FM Marita Kykyri	191 Senaatti, Buildercom projektipankki	2003	2003	
35	Liikenneväyläsuunnittelun yhteydessä mm Tampsantien kuivatus (liittyy) linnoituksen pohjois-koillisosan kuivatukseen	Tielaitos, Kaakkois-Suomen tiepiiri		1998	1998	
36	Kymijoen varren metsiköiden maisemanhoitosuunnitelma	Puolustushallinnon rakennuslaitos		päiväty 20.11.1997	1997	
37	Länsiosan laskuoja ja viemärirakenteet, kartoitus	Museovirasto		1989-1992	1992	
38	Kyminlinnatoimikunnan raportti (Kotkan kaupunki)	Kotkan kaupunki	21 Senaatti, Buildercom projektipankki	6.2.1992	1992	
39	Kyminlinna: restaurointi- ja käyttösuunnitelma	Mika Hietala	https://dspace.cc.tut.fi/dpub/handle/123456789/3755		1990	
40	Pintavesien hallinta ja kuivatussuunnitelma, yleissuunnitelma	Viatek Oy		1989	1989	
41	Pohjatutkimuksia, pohjaveden pinnankorkeuksien vaihtelut. Tarkkailuputket (sinkki) asennettu	Kotkan kaupunki		1986-1987	1987	
42	Yksittäisten alueiden rakennussuunnittelua, samassa yhteydessä kuivatuksen suunnittelua	Viatek Oy		1985-1986	1986	
43	Museovirasto restauroi - Kotkan linnoitukset	Museovirasto	http://museovirastorestauroi.nba.fi/linnoitukset/kotka		0	
44	Kotkan maa- ja merilinnoitus, Kyminlinna ja Ruotsinsalmi (Suomen linnoitukset 1700-luvulla)	Ulla-Riitta Kauppi – Helena Rosen – V.-P. Suhonen –	18 Senaatti, Buildercom projektipankki		0	

Sennatti

MUSEOVIRASTO

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

KOTKA
MERIKAUPUNKI

KYMEN
LAAKSON
LIITTO

